Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 76 (16599) | 1984 оной апрелиин 1, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

...СС-эй ЦК-гай ...ИТБЮРОДО

...гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани бо... эльгээгдэхэ машинануудые олоор ...техническэ хэмжээе, шанарыень дээшэ... шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай ба ...трнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдэй яма... байһан тухай министрнүүд А. А. ...Н. Белягай, В. Н. Поляковой, Л. И. Хит... ...үүдые шагнаба. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ ...амжалтанууд түйлагдаһан байна. Бү... олоор гаргаха хүдэлмэри хэгдэнэ. ...машина бүтээлгын предприятинуудые ...барихаа хүдэлмэри түргэдхэгдөө. Ма... парные ашаглалгын түрүү эрганууд ...нэбтэрүүлэгдэдэг болоо.

...нютагуудта хэрэглэгдэхэ шэнэ техни... ашаглаха хүдэлмэри табигдаһан зо... гүйсэд харюусанагүй. Техническэ по..., бүтээн гаргагдаһан продукциин ша...нүүдые хангалгада, заһабарилгада ба ...хүдөө ажахын техникэ, илангаяа газарай ..., газар таряаланһай, ороoһоной ажа... үйлэдбэрилгын индустриальна техно... машинануудые бүтээн гаргаха хүсэнүү... оруулалгада горитой дутагдалнууд ...партийна комитедүүд, тусхайлбал, пар..., Буряадай, Запорожско, Кирово..., Тульска ба Целиноградска обко... шухала эрилтэ табинагүй, эмхидхэлэй ... хангалтагүйгөөр ябуулна, гүйсэдхэл... дээрэ журам бэхижүүлгые һулаар шал...

...гай Политбюрогой баталан абаһан тогтоол ... машина бүтээлгые хүгжөөлгэдэ, ...нүүдтэ техникэ ехээр бүтээжэ эльгээлгэ... совхозуудта тэрэниие хэрэглэлгын ашаг ...талаарнь дээшэлүүлгэдэ хабаатай түбэй ...нуудай хүдэлмэриие шангадхаха бодото ...нууд тодорхойлогдоо.

... комплексдо социалис зөөри хам...нь шангадхаха хэмжээнүүд тухай асуу... хаража үзэһэн байна. Энэ асуудалаар ...һан тогтоол дотор колхоз, совхозуудта, ... комплексын бусад предприятинуудта ...хамгаалгые сахиха гээшэ шухала удха ...тэмдэглэгдээ, материальна үнэтэ баяли... абаха, хадагалха, гаргашалха хэрэгтэ, ...продукци, барилгын, түлишэ-түрхилгын ...риалнуудые хулгайлалгатай, үрилгэтэй ...дэ нарин нягта гурим тогтоохо бүлэг ...нууд хараалагдаа.

...нуудай суглуулбари гаргаха тухай пар... ...ездын шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ ...рамдуулагдан, Ажахын Хуулиие, Эрхэ ...нуудай хүдэлмэри тухай Хуулиие саа... ...улан һайжаруулха хэмжээ ябуулгануу... хаража үзэбэ.

...юзай Гүрэнэй гимн тухай дүримые бэл... абалгатай холбоотой дурадхалнуудые ...й Политбюро һайшаагаа, мүн ороной до...лалай, тэрэнэй гадаадын политикын бусад ...нүүдые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Мүнөөдэр — Геологой үдэр

XI ТАБАН ЖЭЛ | АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Ажалай Улаан Тугай орденто «Бурятгеология» нэгэдэлэй геологууд Буряад оронойнгоо газар дайда дээрэ горитой ехэ хэмжээнэй шэнжэлгэнүүдые хэжэ, ашагта малтамалнуудай олон хэбтэшэнүүдые нээһэн байна. Тиимэһээ жэл ерэхэ бүри улам ехээр хүгжөөгдэжэ байһан арадай ажахын хэрэглэмжэдэ тэрэнээ оруулха гээшэ манай шухала зорилго болоно. Геологуудай бүтээсэ ехэтэй ажалаар түйлагдаһан, түйлагдажашье байһан амжалтаһаа, оролдосоһоо оронoймнай арадай ажахын хүгжэлтэ дулдыдана гэжэ бидэнэр һайн мэдэрнэбди.

Би Түбэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэлгын ахамад мастер, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Иван Петрович Рыбниковэй хүтэлбэрилдэг бригадада газар үрэмдэгшөөр хүдэлхөөр ерээ һэм. Хэдэн жэлэй туршада үрэмдэгшын туһалагшаар, үрэмдэгшөөр хүдэлөөб. Тиигээд Иван Петрович 1983 оной ноябрь һарада наһанайнгаа амаралтада гарахадаа, бригадаяа намда даалгажа үгэһэн юм. И. П. Рыбниковэй хүтэлбэрилжэ байха сагта бригадамнай «Түбэй экспедициин эрхим бригада» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Экспедици дотороо иимэ суутай болоһон бригадые даажа абахадаа, коллективэйнгээ оролдолгоор олоһон үндэр нэрыень унагаангүй, дабхар оролдосотойгоор хүдэлхэ гэжэ һанаһаншье, бодолгото болоһоншье байхаб.

Ехэнхидээ, түхэреэн жэлэй туршада, хүдөө газарта хүдэлдэгбди. Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө нютагуудаар ябажа, ашагта малтамалнуудай хэдэн хэбтэшэнүүдэй бага, ехэ хэмжээень элирүүлээбди. Мүнөө Ехэ Куналей һуурин шадар молибденэй хэбтэшэнүүдые элирүүлжэ, тэрэнэй нөөсэ баялигые шэнжэлжэ байнабди. 150 — 200 метр доро, газарай гүн соо байһан эдэ хэбтэшэнүүдэй онсо зүйлнүүдые абажа, лабораторидо эльгээнэ гээшэбди. Түбэй болон нүүдэл лабораторинуудай хүдэлмэрилэгшэд минерал шэнжэлхэ талаар ехэ оролдолго гаргадаг. Тэдэнэрэй ажалһаа хүдэлмэриимнай саашанхи шэглэл сэхэ дулдыдана ха юм. Ондоогоор хэлэбэл, бидэнэрэй нүүдэл ажабайдалай романтика эндэһээ эхи абадаг.

ДААБАРИЯА БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭХЭБДИ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид 1983 оной октябриин 25-да дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлээ һэмди. Байгша оной эхиндэ «Новосибирскгеология» нэгэдэлэй үрэмдэн малтагша В. С. Шалтанис СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбтэ даабариие дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Экспедици доторнай һунгалтын үдэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө социалис мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрээ һэн. Манай бригада һунгалтын үдэрэй урда тээ нэгэдэхи кварталайнгаа даабариие 59 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байна. Электрын элшэ хүсөөр хүдэлгэгдэдэг, ашаг үрэ ехэтэй үрэмдэлгын шэчэ «УКБ-500с» түхэлэй оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэһэнэй, бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлһэнэй ашаар ажалаймнай бүтээсэ эрид дээшэлээ. **Мүнөө бидэнэр 1985 оной май һарын тоосоогоор хүдэлнэбди. Бүхыдөө арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие байгша оной хүүшаар дүүргэхээр хараалаанхайбди.** Гэбэшье, ажалнай хэды урагшатайгаар ябаашье һаа, үшөөл шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунданууд бии юм. Бригададамнай муу шанартай үрэмдэдэг соргонууд заводһоо эльгээгдэдэг. Эдэ соргонуудаар түргэнөөр үрэмдэн малтахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, муу шанартай һэн тула, соргонууд эбдэрнэ, таһарна. Тиимэһээ ажалай хайрата саг миин гаргашалагдажа, ажалай бүтээсэ доошолно. Олонхи партинуудай техническэ, транспортна талаар һулаар хангагданхай. Зарим газарта ажалай журамшье муугаар сахигдадаг байна. Эндэһээ тобшолол хэбэл, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Бригададамнай дүршэл шадабаритай болоһон дүрбэн үрэмдэн малтагша, үрэмдэгшын дүрбэн туһалагша ажалладаг. Гадна бидэниие хангадаг хоёр жолоошон, эдеэ хоол баридаг нэгэ тогоошон хүдэлнэ. Буртаг тайгын харгыгаар, эгсэ хадын ташалангаар жолоошоднай хэдэн зуугаад тонно ашаа шэрэдэг. Бултадаа нэгэ эрмэлзэлтэй, һанал бодолтой хадаа нэгэ хүн шэнги, эбтэй эетэй коллектив болонхойбди. Бригададамнай нүхэд ёһоной харилсаан батажанхай. Тайгын зэрлиг ан амитадтай уулзахадаа, намагай шабар шабхада зууралдажа ябахадаа, эдэ һайхан шанарнуудай тон хэрэгтэй болоно ха юм даа. Бригадымнай гэшүүн бүхэн, даалгагдаһан ажалдаа харюусалгаяа мэдэрэн, бүхы хаба шадалаа гаргажа, мэргэжэл шадабаряа харуулан хүдэлдэг. Тиимэһээ бидэндэ ажалайнгаа журам эбдэхэ ушарнууд тохёолдохоёо болинхой. Шэлэһэн мэргэжэлэйнгээ эрдэм мэдэсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхые оролдодог гээшэбди. Мүнөө габшагай һайн ажалаараа шалгарһан зарим мэргэжэлтэдые нэрлэнгүйгөөр гарахын аргагүй. Үрэмдэгшэд И. В. Андреев, А. А. Племяшов, А. М. Сорокин, С. В. Корнаков, Ю. К. Федосеев, А. В. Бакторов, А.В. Орлов гэгшэд ажалша бэрхэ, хүхюун зантай, айхабтар зоригтой хүнүүд юм. Эдэ хүнүүднай эсэһэн тулиһанаа анхаралдаа абангүй, бусадтаа жэшээ харуулан ажаллажа, мүн шэнэ бэдэрэлгэнүүдтэ зоригжуулжа шададаг гээшэ. Бэрхэшээлнүүдһээ тунхарингүй ажалладаг аха нүхэдэйнгөө хажууда залуушуул һайнаар хүдэлхөөр оролдодог, эрмэлзэдэг.

Ахамад мастер Алексей Владимирович Ткачевой хүтэлбэрилдэг заһабарилгын бригада бидэндэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Тэдэнэр эбдэрһэн түхеэрэлгэнүүдыемнай түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилдаг юм. Манай түйлаһан, түйлажашье байһан амжалтада тэдэнэрэй горитойхон хубита бии гэжэ тэмдэглэмээр.

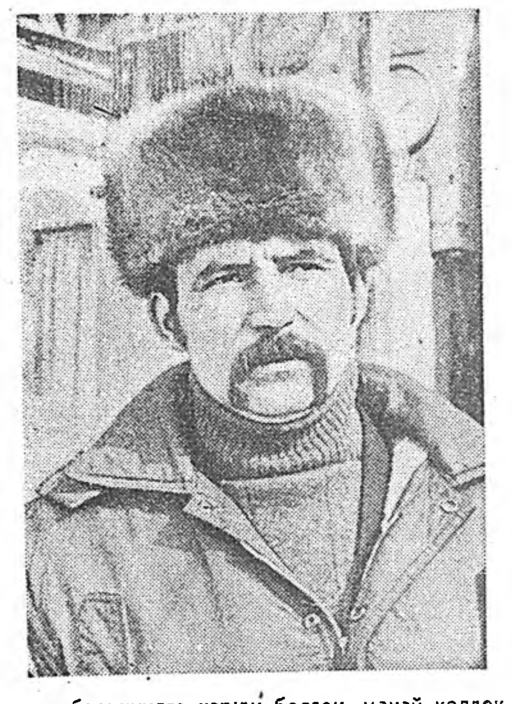

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, манай коллектив, түсэбһөө гадуур ажалай бүтээсэ 1 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр нэмэжэ доошолуулха гэһэн зорилгонуудые бэелүүлгэдэ бүхы арга боломжонуудаа элсүүлэн, арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие, абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаха гэжэ һананаб.

Заншалта өөрынгөө һайндэрэй үдэр манай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангажа байдаг хүн зондо сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэхэ дуран хүрэнэ. Мүн өөрынгөө һурган хүмүүжүүлэгшэ Иван Петрович Рыбниковые үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди. Аха нүхэдэйнгөө зан заншалые алдангүй хүдэлжэ, алдарта хэрэгүүдыень саашадаа нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлхэбди гэжэ нүхэдэйнгөө зүгһөө найдуулха байнаб.

В. А. ЖДАНОВ,
Түбэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэлгын мастер.

...ХОТЫН МУНИЦИПАЛИТЕДЭЙ БА ФРАНЦИСКАНЕЦУУДАЙ ...ЕНОЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ДЕЛЕГАЦИДА

...ай хуби за... хүн тү... һайхан ...үнэн зүр... зобожо бай... таанадай ...аралтайгаар найрамдалай түлөө хамтаараа тэмсэхэдэмнай һаалта хэнэгүйл.

...аюулые зай... хүн түрэл... даинай ... абарха, ...жэлтэ дэо... хүгжөөхэ, ...анадай үнэн ... ёһоор ... дэбжэлтэ ...нэгэл хүсэл ...болон һаль... бүхы оронуу... һайн на... нэгэдүүл...

Американ шэнэ ракетэнүүдые Европодо тараан тодхожо эхилһэниэ, СССР-һээ сэрэгэй-стратегическэ оулюу хүсэтэй боложо, дэлхэйе дарлан мүлжэхэ зорилготой империализмын хүсэнүүдэй эрид эдэбхижэжэ байһанһаа уламжалан, ядерна дайнай аюул үнэхөөрөөшье урган дээшэлнэ.

Мүнөө үеын үйлэ хэрэгүүдэй уршаг түоэгэй хүн түрэлтэнэй саашадаа ажаһуулгада аюул тохёолдуулжа байһыень мүнөө газар дэлхэй дээрэхи улам олон хүнүүд һайн ойлгоно. Ганса ойлгоно бэшэ, харин тэрээндэ эсэргүүсэн эдэбхитэйгээр тэмсэхые оролдоно. Өөлэд ы г ө ө сахин хамгаалха гэһэн мэдэрэлэй хүн бүхэндэ, арад бүхэндэ бии байһан дээрэлээ элеэр харагдана ошуу. Мүнөө тэрэ тодорхой хэрэгүүдтэ бэелүүлэгдэжэ байна — эсэргүүсэлтын үргэн ехэ хүдэлөөндэ олон миллион хүнүүд хабаадана. Хүнүүдые алаха, хюдаха зорилготой зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хиналтагүйгөөр, таһалгаряагүй үргэнөөр бүтээн гаргаха гэһэн тэдэнэй хараа түсэбэй ямар ехэ аюултай байһые ойлгодоггүй гү, али ойлгохые оролдодоггүй политигуудай уймар тэнэг, холын бодолгүй ябуулганууда тэдэнэр эсэргүүсэн тэмсэнэ.

Энэнь мүнөө үсын дэлхэй дээрэхи сандал гуримшуулан һайжаруулагдаха аргатай гээшэ аоза гэһэн этигэл найдал түрүүлнэ. Тэдэнэй политическэ, шажан мүргэлэй ба философско үзэл бодолһоо, социальна сандалһаа гү, али ямар партида хабаатай байһанһаа дулдыдангүй эрхэтэдэй болон гүрэнэй засагаархидай, хамтын, нэгэдэмэл хүсэлэл оролдолгонуудаар гуримшуулан һайжаруулагдаха байна. Хүн түрэлтэнэй үг үнгиие сахин хамгаалхаһаа үлүү зорилго байхагүй. Бата бэхи эб найрамдал тухай, хүнүүдэй ажана тэниглэн байдал ба һалбаран хүгжэлтэ тухай хүсэл эрмэлзэлээ имагтал бэелүүлэгдэшэгүй юумэн болохогүйн тула эршэмтэйгээр хүдэлхэһөө шухала зорилго байхагүй. Энээниие бэелүүлхэ зам хүшэр хүндэ, гэбэшье эли бодо байна — энээнэй тула хёморөө зүришэлдөөнүүдһээ арсажа, шахардуу шанга байдалые һуларуулгын, харилсаа холбооной, амгалан һоор зэргэ оршон һуулгын харгы замда батаар гараха, адли тэгшэ эрхын ба аюулгүй байдалай гол ёһонуудаар буу зэбсэгүүдые адли тэгшээр хороожо эхилхэ шухала.

Хөөрэлдөөнүүдэй харгы замда тэхэрин бусахын тула нэгэшье арга боломжо, нэгэшье харгы зам алдагдаха ёһогүй гэжэ бидэ, урдынхидал адли, мүнөөшье тоолонобди. Европын оронуудай арадууд, үргэн олониитэ энэ талаар улам горитой ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай.

Советскэ Союз эб найрамдал хангаха, шахардуу шанга байдалые һуларуулха, арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ хараа шэглэлээ саашадаашье бэелүүлхэ, буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ юм гэжэ итальян арадта дамжуулхыетнай таанадые гуйнаб.

Ядерна дайе зайсуулан сагахын түлөө ядерна дайнай бөөн хара үүлэнэй Европые, манай бүхы дэлхэйе бүрхөөн хушахагүйн түлөө ажал ябуулгадаа амжалтануудые түйлахыень Италиин дайн дажарта эсэргүү хүдэлөөндэ хабаадагшадта, тэрэнэй элдэб бүлэгүүдтэ хүсэнэб.

К. ЧЕРНЕНКО.

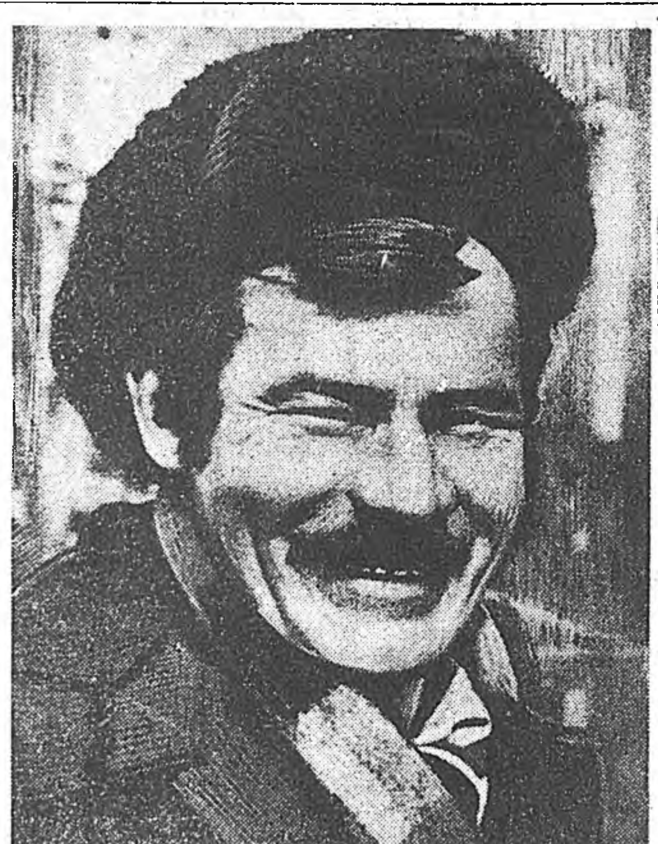

Үрэмдэлтын ахамад мастер **Петр Сергеевич Григорьевой** хүтэлбэрилдэг бригада **Хяагтын районой Улаан-Ганга** гэжэ участогта молибденэй хэбтэшэнүүдые үрэмдэжэ байнхай. СКБ-4 түхэлэй үрэмдэлгын түхеэрэлгые һайнаар ашаглажа, байгша оной түрүүшын хоёр һарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан юм. Эндэ бригадын гэшүүд В. П. Найдин, Е. М. Давыдов, Б. С. Кривоносов, А. С. Григорьев гэгшэд бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгаржа гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. С. Григорьев.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Бүхы орон соогуур геологуудай харгы гарадаг юм. Энэ жэлдэ газарай баялигуудые бэдэрэгшэдые мэдэгдээгүй шэнэ харгы замууд хүлеэнэ. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдээр ороной газар дайдые геологическа талаарнь шэнжэлгые хурдан түргэнөөр хүгжөөхөөр, минерально-түүхэй эдэй нөөсэ баялигуудые үргэдхэхөөр хараалагдана.

Геологой үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ энээн тухай хэлсэгдээ. Энэ суглаан мартын 30-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих, КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэдэ хэдэн министерствэнүүд ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, социалис мүрысөөндэ илагшад, үйлэдбэриин түрүүшүүл, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд суглаанай президиумдэ һуугаа.

СССР-эй геологиин министр Е. А. Козловский элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

ШАГНАЛ

Республикын геолого-бэдэрэлгын албые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө «Бурятгеология» нэгэдэлэй Центральна экспедициин ахамад геолог Дмитрий Васильевич **Ветровто**, «Бурятгеология» нэгэдэлэй Сэлэнгын экспедициин Ошурковска партиин ахалагша геолог Виктор Владимирович **Казаковто «Буряадай АССР-эй габьяата геолог»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум олгобо.

Геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэринүүдые уралан нарижуулха талаар габьяатай байһанайнь түлөө «Бурятгеология» нэгэдэлэй заһабарилгын-механическа мастерскойнуудай начальник Альберт Дионисович **Чирковто «Буряадай АССР-эй габьяата уралан нарижуулагша»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум олгобо.

Үйлэдбэридөө үндэр бүтээсэ түйлаһанайнь түлөө, Геологой үдэртэй дашарамдуулан Хойто-Байгалай экспедициин үрэмдэлгын мастер Вячеслав Юрьевич **Егоровые**, Ахын экспедициин ахалагша геолог Тамара Васильевна **Лукьяновае**, Үдэ-Витимэй экспедициин бүхэлэгшэ Гундын Шагдурович **Моглоевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотануудаар** шагнаа.

...АЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА

...гай Политбю... кандидат, ...вно Соведэй ...түрүүлэгшын ... В. В. Куз... (Итали) хотын ... ба фран... орденой тү...лөөлэгшэдэй делегацитай мартын 30-да Кремль соо уулзаба.

Италиин делегациин эб найрамдалай бэшэгтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын эльгээһэн харюуе В. В. Кузнецов делегациин гэшүүдтэ дамжуулаа. Хани барисаанай оршон байдалда хөөрэлдөөн үнгэрбэ. Хүнүүдэй ажабайдалда үүргэ нүлөө үзүүлжэ байһан арадуудта, хүтэлбэрилэгшэдтэ, бүхы хүнүүдтэ амгалан тайбанаар ажаһуухыень хүсэнэбди гээд Ассизи хотын муниципалитедэй ба францисканецуудай орденой бэшэг дотор хэлэгдэнэ. Эб найрамдал бэелүүлэгдэшэгүй юумэн бэшэ гэхэ зуураа, тэрэниие хамгаалхын тула оролдосотойгоор хүдэлхыень бэшэгэй авторнууд бүхы хүнүүдые уряална.

(ТАСС).

...-ИНДИ: ЭКИПАЖУУД БЭЛЭН

... гэжэ онго... ...-да Москва... ...час 08 ми... ...р космодром ...гээр СССР-... Республикын ...самбуулинай эк... ...юм. Замбуу... ... байһан ...туршалгые үр... ...хүдэлмэри ... Гадаадын ...министерствын ...мартын 30-... ...пресс-конферен... ... болон гадаадын журналистнуудта мэдээсэһэн байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ хамтын хоёр экипаж Байконур гэжэ космодром дээрэ ниидэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэреэ түгэсхэжэ байна гэжэ ниидэлгэ хүтэлбэрилэгшын орлогшо В. Благов пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдээсээ. Ниидэлгын комплексын хүдэлмэри графигай ёһоор, наринаар бэелүүлэгдэжэ байна. Ниидэлгэ хангаха газар дээрэхи ба далайн бүхы албанууд түгэс бэлэн болгогдонхой. Ниидэлгэ хүтэлбэрилхэ түбтэй хамта Л. Кизим, В. Соловьев, О. Атьков тэрэниие холболгодо бэлдэжэ, замбуулинай комплексын замые мартын 30-да тааруулан табиһан байгаа. Апрелиин 4-дэ Москвагай зунай сагаар 18 час 35 минутада тэдэ ниилүүлэн холбогдохо юм. Совет-индиин экспедицидэ хабаадагшад гол экипажтай хамта станци дээрэ 7 суудхэ соо хүдэлһэнэйнгөө һүүлээр апрелиин 11-дэ Газартаа бусажа ерэхэ байна.

Пресс-конференцидэ хабаадалсаһан эрдэмтэд совет болон энэдхэг мэргэжэлтэдэй бэлдэһэн туршалгануудай программатай журналистнуудые танилсуулаа. Тэрэнэй арадай ажахын аша туһада Индиин газар дайдые шэнжэлгэдэ хабаатай үргэн ехэ шэнжэлгэнүүд, медицинскэ, ба технологическа бүлэг туршалганууд тэрэнэй бүридэлдэ оруулагдаха байна. Совет болон Индиин инженернүүдэй бүтээһэн бүхы приборнууд станци дээрэ абаашагданхай.

(ТАСС).

КОММУНИС СУББОТНИГЫЕ УГТУУЛАН

БАРАНДАА ХАБААДАХАНЬ

Хотын предприяти, барилганууудай, эмхи зургаануудай коллективүүд «улаан субботын» үдэртэ эдэбхи ехэтэйгээр бэлдэжэ эхилбэ. Энэ үдэр габшагайгаар ажаллажа, эрхим үрэ дүн түйлаха зорилго коллектив бүхэн урдаа табина.

— Манай автопаркын жолоошод коммунис субботнигой үдэр нэгэ хүндэл адляар ажалдаа гаража, арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада 4 мянга 148 түхэриг оруулха байһанаа мэдүүлбэ,— гэжэ хотын таксомоторно паркын парткомой секретарь Е. Н. Рымарев хөөрэнэ.

«Улаан субботын» габшагай ажалда паркын 585 жолоошод хабаадажа, хотын ажалшадые зөөхэ болоно. Тиихэдэ 195 хүн хотын үйлсэ, талмайнуудые болбосон түхэлтэй болголсохо хүдэлмэридэ хабаадаха юм. Тиин нэгэ үдэрэй туршада 18,5 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдэхээр багсаамжалагдана. Таксиин жолоошод энэ үдэр 78 мянган километрэй зайда пассажирнуудые зөөхэ уялга абанхай.

Хотын ажалшадые, Улаан-Үдэ айлшаар ерэһэн хүн зониие зөөхэ талаар абаһан түсэбтэ даабариа үлүүлэн дүүргэдэг жолоошод эдэнэй дунда олон юм. Тэдэнэй дундаһаа коммунис ажалай ударнигууд Юрий Дмитриевич **Базякинай**, Владимир Афанасьевич **Фиурат**, Виктор Иванович Лалетин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые мартын 19-дэ дүүргэһэн тухайгаа элидхээ юм. Мүн тус паркын Виктор Тимофеевич Ивановой хүтэлбэрилдэг хоёрдохи колонныn коллектив байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые сүм дүүргэһэн тухайгаа һаяхан мэдээсэһэн байна. Тиихэдэ паркын жолоошодой дунда хүн зониие олоор зөөхэ талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ дээрэ дурсагдаһан түрүүшүүл хододоо эрхимлэдэг.

Тэрэшэлэн жолоошод Арсентий Яковлевич Пытин, Николай Федорович Бельшеев гэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэ дүтэлөө. Иигэжэ тус паркын жолоошод субботнигой үдэр нэгэ хүндэл адляар ажаллажа, олоһон мүнгэеэ Эхэ орондоо бэлэглэхэнь.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ЭМХИДХЭЛ, ЖУРАМ ҺАЙЖАРУУЛХА

СОЁЛОЙ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой болон Советскэ райкомой хамтын пленум болобо. Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ **С. Ф. Миронова** «КПСС-эй ЦК-гай февралиин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, Пленум дээрэ ба һунгагшадай урда КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын хэлэһэн үгэнүүд соохи заабари, зүбшэлнүүдэй, тобшололнуудай үндэһөөр ажалай журамые саашадань бэхижүүлхэ талаар соёлой предприятинуудай ба эмхи зургаануудай захиргаанай, профсоюзай комитедүүдэй хүдэлмэри тухай» элидхэл хээ.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, арбан нэгэдэхи табан жэлэй экономическа ба социальна зорилгонуудые бэелүүлхын тула обществын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта журам болон эмхидхэлые һайжаруулха гээшэ тон шухала удха шанартай гэжэ манай парти тоолодог юм. Энэ хүдэлмэри олон янзын шэнжэтэй. Тэрэ материальна эрхэ байдалые, олониитын мэдэрэлэй хэмжээс, журам ба эмхидхэлэй түлөө тэмсэл нарижуулан һайжаруулгые хараада абаха эрилтэ табина.

Партиин ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум манай экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ арга олгоһон хэмжээнүүдые хараалаад, бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһаниинь мэдээжэ. «Эмхидхэл тухай, журам тухай асуудал бидэнэртэ үндэһэн шухала, залан сэхэ зорилго болоно,— гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненко КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленум дээрэ хэлэхэдээ тэмдэглээ һэн.— Энээн тухай хоёр һанамжа байха ёһогүй. Али бүхы һали-боли, харюусалгагүй ябадал обществодо материальна гарза ушаруулхаһаа гадна, социальна, сэдьхэл бодолой ехэ хохидол үзүүлдэг байна. Олон миллион совет хүнүүд энээниие һайн ойлгоно. Социалис хуули ёһо бэхижүүлхэ талаар ажалай, үйлэдбэриин, түсэблэлгын, гүрэнэй журамые һайжаруулха зорилготойгоор партиин абаһан хэмжээнүүдые бүгэдэ арадай халуунаар һайшаажа байһаниинь гайхалтайшье бэшэл».

Энэ талаар гаргагдаһан бүхы хүсэлэл оролдолгонууд, залан сэхэ хүдэлмэри экономикые эршэмтэйгээр хүгжөөхэ, коллективүүдтэ таарамжатай зохид эрхэ байдал байгуулха арга олгоно.

Үнгэрһэн жэлдэ типографинуудай, номой наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалай амжалта туйлаба. Нормативна сэбэр продукци гаргалгаар полиграфическа предприятинууд табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые 102 процент дүүргээ. Энэ үе соо түсэбһөө гадуур 113 мянган түхэригэй хэблэлэй продукци гаргагдаа. Нёдондо жэлдэ полиграфиин предприятинууд 14 мянга гаран килограмм саарһа алмаа.

Буряад үхибүүдэй һурадаг һургуулинуудай учебнигүүдые хараалагдаһан болзорһоо һараар урид хэблэжэ тушааха гэһэн уялгануудаа номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд амжалтатайгаар дүүргэбэ. Номуудай уран һайханай, полиграфическа гүйсэдхэлые һайжаруулха талаар тодорхой хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

1983 ондо киномеханическа заводой коллектив һайнаар хүдэлжэ, нормативна сэбэр продукци гаргаха гурбан жэлэйнгээ түсэбые декабриин 10-да дүүргээ һэн. Дүрбэн хүдэлмэришэн табан жэлэй гурбан жэлэй даабаринуудые сентябриин 1-дэ, 26 хүн декабриин 1-дэ дүүргэһэн байха юм.

Республиканска типографида, киномеханическа заводто ажалай бригадна гурим нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Ажалша коллективүүдэй эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулһанай ашаар журам һайжараа, кадрнуудай ажалһаа гаралга оролго хороогдоо.

Соёл-гэгээрэлэй, искусствын хүдэлмэрилэгшэд, кинофикаторнууд ехэ юумэ хэбэ. Гэбэшье хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгада манай театрнуудай коллективүүд, кинофикаторнууд үшөөл горитой дутагдалнуудтай байһаар.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрхэдэ, ажал хэрэгые һайнаар эмхидхэхын түлөө соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомуудай, комитедүүдэй үүргэ, харюусалга улам дээшэлжэ байна гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

ПРОФСОЮЗАЙ Бэшүүрэй райкомой түрүүлэгшэ **С. Ц. Дармаева** элидхэл тушаа түрүүлэн үгэ хэлэхэдээ, хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгада анхаралаа хандуулдаг байһан тухайдаа дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Элдэб хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэлэй, тэрэниие үнгэргэлгын үедэ манай районой соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ажал ябуулгаяа улам эдэбхижүүлбэ. Гэбэшье библиотекэнүүдэй, районно типографиин хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд бии байһаар.

— Шухала кампанинуудай үедэ хүдөөгэй ажалшадые хангаха гээшэ бидэнэй, театрай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга болоно. Үнгэрһэн жэлдэ манай театрай коллектив энэ талаар түсэбөө муугаар дүүргээ гэжэ элидхэлшэ зүбөөр шүүмжэлбэ. Хүдөө нютагуудаар ходо ходо ябажа, ажабайдалһаа үндэһэтэй, гүнзэгы удхатай зүжэгүүдые харуулхые оролдохобди,— гэжэ Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай профкомой түрүүлэгшэ **М. Х. Жапхандаев** найдуулба.

Республиканска типографиин профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ **О. А. Фокина** трибунада гарахадаа, кадрнуудай дуталдажа байһан тухай, хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдалые һайжаруулха тухай асуудалнуудта тогтоо. 1984 онһоо манай предприяти диспансерно медицинскэ хангалгада оробо. Тиигэжэ Улаан-Үдын 1-дэхи поликлиникын врачнууд хэдэн үдэрөөр типографида манай ерэжэ, бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй бэеын элүүрые шалгадаг болоһон байна.

Түбэй городской библиотекын директор **В. В. Мартынова** хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалаа, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, филиалнуудай байшангуудые заһабарилха, үргэдхэхэ асуудалнуудта, киномеханическа заводой профкомой түрүүлэгшэ **Л. П. Афонькина** социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ажалай шэнэ гурим нэбтэрүүлхэ, хүдэлмэришэдэй һуудал байдалые һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа хандуулбад.

Радиотелецентрэй профкомой түрүүлэгшэ **М. Я. Бурма** үгэ хэлэхэдээ, партиин ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалай журам һайжаруулха талаар ямар юумэ хэжэ байһан тухайдаа хөөрэбэ. Нүхэдэй сүүд байгуулагдажа, һайнаар хүдэлнэ. Архидаһан, ажалһаа һамшаһан хэдэн хүн тэрэнэй заседани дээрэ хатуу шангаар шүүмжэлэгдээ. Коллектив дотор уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулха, түүхэй эд, материалнуудые алмаха хэрэг һаннаар эмхидхэгдэнхэй.

Зүүн Сибириин соёлой институдай студенческэ профкомой түрүүлэгшэ **Валентина Дамбаевагай** хэлэһэн үгэ суглараг шадай анхарал татаба. Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха асуудалда тэрэ дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ. Ушарынь юуб гэхэдэ, студентнэрэй успеваемость хангалтагүй, жаяг журам һула байна. Мүрысөөн хадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин түхэл шэнжэнүүдэй нэгэниинь мүн. Тиимэһээ «Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ» гэһэн студентнэрэй эрхим группын түлөө мүрысөөн дэлгэрэнхэй. «Мүнөөдэр — студент, үглөөдэр — мэргэжэлтэ» гэһэн ушарта анхаралаа хандуулжа, гүнзэгы эрдэмтэй, дүршэл шадабаритай, үүсхэл эдэбхитэй залуу мэргэжэлтэдые һурган хүмүүжүүлхые оролдохобди.

КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо **Д. Б. Шагдуров** пленумэй хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлэбэ.

Пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталан абаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Мүнөөдэр— Геологой үдэр

ГАЗАРАЙ БАЯЛИГУУДЫЕ БЭДЭРЭГШЭД

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, Буряадай геологууд мэргэжэлэйнгээ һайндэрые угтажа байна. Тэдэнэй хараалһан даабаринууд ашагта малтамал шанаржуулгын предприятинуудай түүхэй эдэй баазые үргэдхэхэ, ашагта малтамалнуудай шэнэ хэбтэшэнүүдые элирүүлхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй юм.

Үнгэрһэн жэлдэ манай геологууд ашагта малтамалнуудай хэдэн хэбтэшэ элирүүлэн нээһэн байгаа. Хара гуулганай, циикын, плавикова шпадай, апатидай нөөсэнүүдые үргэдхэхэ талаар түсэбтэ даабаринуудаа улүүлэн дүүргээбди. Республикын элдэб районуудта вольфрамай, молибденэй, плавикова шпадай, бусад ашагта малтамалнуудай шэнэ хэбтэшэ шэнжэлэгдэжэ, элирүүлэгдэһэн байна. Барилгын материалнуудай нөөсэнүүдые улам арьбадхаха талаар ехэ юумэн хэгдэһэн юм. Кикын ба Вахмистровай барилгын шулуунай, Нарин-Шэбэрэй, Шас-Нуурай шабарай, Элхиин силикатна элһэ хайрай, Холинско перлидүүдэй нөөсэ баялигуудай хэбтэшэнүүд, мүн баригдажа байгаа Забайкалиин апатидай заводой карьерэй дэргэдэхи промышленна талмайда шухала хэрэгтэй газар дорохи уһанай нөөсэнүүд шэнжэлэгдэжэ элирүүлэгдээ.

Ашагта малтамалнуудай 7—8 хэбтэшэ, тэрэ тоодо барилгын материалнуудай, хүрин нүүрһэнэй нөөсэ баялигууд промышленна ашаглалтада оруулагдаба.

Эдэ бүгэдэ хадата Ахын, Захааминай айхабтар орёо хүшэр эрхэ байдалда, Буряадай түбэй районуудай үргэн нэлэнхы тала дайдада, сэнхир номин нуурнуудай нютаг болохо Яруунада, хүбшэ тайгата Баунтда, Хойто-Байгалда хүдэлжэ байһан нэгэдэлэй 5 мянга шахуу хүнһөө бүридэдэг геолого-бэдэрэгшэдэй шэн габьяата ажалай үрэ дүнгүүд болоно.

Манайда ажалай түрүүшүүл олон. Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедици хододоо үндэр үрэ дүнгүүдые туйладаг юм. 1983 ондо энэ экспедици нэгэдэлэйнгээ предприятинуудай дунда гурбан кварталай турша соо шангай һууринуудые эзэлһэн, РСФСР-эй Геологиин министерствын гурбадахи мүнгэн шанда хоёр дахин хүртэһэн, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй ба ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугаар гурба дахин шагнагдаһан байгаа. Коллективэй энэ амжалта юундэ иимэ ехэ урма баяр түрүүлнэб гэхэдэ, урда тээнь экспедици олон жэлдэ гээгдэжэ ябаһан байгаа бшуу.

Тиин экспедициин хүтэлбэрилэгшэд: начальник В. С. Шлапаков, ахамад инженер В. И. Золотухин, ахамад геолог В. Н. Кадочигов гэгшэд гээгдэлһээ гарахын тула ажалаа шэнээр эмхидхэхые шиидээ һэн. 1983 ондо Ошурковска геолого-бэдэрэлгын парти мэтын түрүү коллективүүдэй дүй дүршэлдэ түшэглэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын тула шухала хэрэгтэй эрхэ байдал байгуулһан байгаа. Үнгэрһэн жэлдэ энэ парти апатидай нөөсэнүүдые нэмээхэ түсэбөө болзорһоонь урид, Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ой болотор дүүргээ һэн.

Байгша ондо коллектив һайнаар хүдэлнэ. Апатидуудай нөөсэ баялигуудые олзоорилхо, скважина үрэмдэхэ кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта болотор дүүргэһэн байгаа. Бригададаа зохёон байгуулхы ажалай, нэгэ нэгэеэ һэлгэжэ хүдэлхэ, үндэр ехэ эрилтын эрхэ байдал байгуулһан бэрхэ мэргэжэлтэ, эмхидхэлшэ мастер Михаил Георгиевич Брянский энэ үрэмдэлгын бригадын амжалтада ехэ габьяатай юм.

Нёдондо жэл бүхы 4 кварталай турша соо тэрэ нэгэдэлэй үрэмдэлгын бригадануудай дунда түрүү һуури эзэлээ һэн. Нэгэдэхи кварталда тэрэ РСФСР-эй Геологиин министерствын түрүү бригадануудай тоодо ороһон юм. Бусад гурбан кварталда СССР-эй Геологиин министерствын үрэмдэлгын бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараһан байгаа. Жэл соо 5 мянган метрэй скважина малтаха түсэбтэй байһан һаа, 7340 метр үрэмдөө бэлэй. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые хоёр һара соо дүүргэбэ.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгые фосфатна минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр хангаха зорилгоор баригдажа байгаа Забайкалиин апатидай заводые рудагаар хангаха шухала зорилго Ошурковска парти бэелүүлнэ. Ашагта малтамалай хэбтэшэ элирүүлжэ нээхэ дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэ — партиин ахамад геолог В. В. Казаков ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ горитой хубитаяа оруулдаг юм. Виктор Владимирович залуу геологуудые һурган хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулдаг дээрэһээ сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Һаяхан тэрэ «Буряадай АССР-эй габьяата геолог» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Холодниинско парти (начальнигынь А. С. Пак, ахамад геологынь В. П. Бушуев) тэндэхи ашагта малтамалан хэбтэшын түрүүшын ээлжээе элирүүлхэ хүдэлмэреэ 1984 ондо түгэсхэхэ ёһотой. Партиин коллектив, илангаяа ажалай түрүүшүүл, түсхайлбал, мастернууд В. Ю. Егоровой, М. Н. Болтрушевичэй хүтэлбэрилдэг үрэмдэлгын бригаданууд энэ орёо, харюусалгатай зорилго бэелүүлхын түлөө үрэ түгэсөөр хүдэлжэ байна. Айхабтар орёо хүндэ эрхэ байдалда — хада газарта хүдэлөөшье һаа, эдэ бригаданууд километрһээ үлүү гүнзэгы скважина үрэмдэнэ. Эбтэй эетэй ажал, зохёохы ёһоной хандалга, ехэ дүй дүршэл, мэргэжэл шадабари энэ талаар тэдэнэртэ туһална бшуу.

Озерно ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай, ерээдүйн Яруунын промышленна узелай баригдажа байһан газарта хүдэлдэг Үдэ-Витимэй экспедициин коллектив флюоридуудай рудагаар баян Эгэтын хэбтэшые шэнжэлжэ байна. Энэ хадаа промышленна узелай түүхэй эдэй баазада ехэ хубита болохо юм. Ашагта малтамалай хэбтэшые нариинаар шэнжэлхэ хүдэлмэри түгэсхэхы шатадаа оробо. 1985 ондо ашагта малтамалай нөөсэ баялигууд гүрэнэй комиссаар баталагдаха зэргэтэй. Үлэһэн саг соо парти геологическа тоосоо таоиха, туршалгын ба технологическа шэнжэлгэнүүдые хэхэ талаар проходческо, үрэмдэлгын, камеральна ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула партиин ахамад геолог Б. К. Виноградов, мастер Э. Г. Галласай үрэмдэлгын бригада, үрэмдэгшэ **В. Ф. Рылев, газар доро бэхилэлгэнүүдые хэдэг Г. Ш. Моглоев** болон бусад габшагайгаар хүдэлнэ.

Зүүн Саяанай хүшэр хүндэ эрхэ байдалда Ахын экспедици үнгэтэ металлнуудай ба фосфоридуудай хэбтэшые элирүүлэн нээжэ байна. Урда тээнь шэнжэлэн нээгдэһэн Уһа-Голой хэбтэшэтэй хамта экспедициин элирүүлһэн Хара-Нуурай фосфоридуудай ашагта малтамал хадаа фосфатна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгын түүхэй эдэй бааза болохо ёһотой гээд хэлэжэ шадахабди. Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ фосфоридуудай ондоо түүхэй эдэй баазанууд үгы юм. Олон жэл соо хадата Ахада хүдэлжэ байдаг партиин ахалагша геолог Т. В. Лукьянова энэ экспедициин түрүүшүүлэй нэгэн болоно. Районой минеральна нөөсэнүүдые арьбадхалгада Тамара Васильевна ехэ хубитаяа оруулһанхай. Партиин ахалагша геолог И. Ф. Попадюк, үрэмдэгшэ Н. М. Гоць, жолоошон Б. Д. Шохонов болон бусад габшагайгаар хүдэлжэ, коллективэйнгээ амжалтые шэрээлсэнэ.

Нэгэдэлэй зорилгонууд үргэн ехэ, олон янзын юм. Ашагта малтамалнуудай хэбтэшэ элирүүлэн нээгдэхэһээ гадна, айхабтар ехэ хэмжээнэй геологическа ба гидрогеологическа буулгабаринууд, геологическа болон геофизическэ бэдэрэлгэнүүд хэгдэнэ. Эдэ хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд ашагта малтамалнуудай хэбтэшэ элирүүлэн нээлгэдэ, мүн инженерно-геологическа ба проектнэ бэдэрэлгэнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Иимэ ажалай ашаар лэ элдэб ...

В. И...

«Бурятгеологи...

Евгений Михайлович Платонов Түбэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин үйлэдбэриие техническэ талаар хангадаг баазада токаряар хүдэлдэг юм. Эндэ ажаллажа эхилһээрнь байгша ондо 30 жэл гүйсэхэнь. Тэрээндэ орёо детальнуудые бүтээхыень даалгагдадаг. Габшагай ажалайнгаа түлөө партиин обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй болон Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь Е. М. Платонов.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АЛАС ДУРНА хизаарта

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНҮҮД...

ДЕПУТАДУУД ЗААЖА ҮГЭБЭ

Лермонтовка тосхондо шэнэ цех нээгдэжэ, Бикинскэ трикотаж нэхэдэг фабрика бүри ехэ эд зүйл гаргадаг болобо. Үбэлдөө хүдөө нютагай басагадта ажал олдохогүйдэнь һанаата боложо, иимэ цех бии болгохо тухай арадай депутадууд дурадхаһан байна. Урдань залуу басагад город бшодог, хойноһоонь хүбүүд тэгүүлдэг болошоо һэн.

Фабрикын хүтэлбэрилэгшэд депутадуудай дурадхалые удаан мартангүй дэмжэбэ. Юундэб гэхэдэ, фабрикада ажалша гарнууд баһал дуталдадаг байгаа ха юм. Депутадуудай туһаар таарамжатай байшан гэр оложо, шэнэ цехтэ хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые тодхобо. Хажуудань котельнэ баригдаа. Ерээдүйн оёдолшодые фабрикын эрхим мастернууд мэргэжэлдэнь һургаба.

Мүнөө хүдөөгэй цехэй коллектив фабрика соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Оёдолшод мэргэжэлэй үндэр разрядуудтай болонхой. Бултадаа нэгэ нарядаар хүдэлжэ, түлөөһэниинь ажалда хабаадалгын коэффициентһээ дулдыдана. Мүнөө предприятиингаа гаргадаг эдэй табанай нэгэ хубиинь тус цех үгэдэг болонхой.

Лермонтовка,

Хабаровска хизаар.

ХҮДӨӨГЭЙ ГЭРНҮҮД — ПОТОЧНО АРГААР

Примориин хүдөөгэй барилгын комбинадта хоер квартиратай гэрнүүдые поточно аргаар бүтээжэ эхилбэ. Хизаар соо эгээл томо барилгын предприяти шэнэлэн һэльбэгдээ.

Урда тээнь Примориин хүдөө нютагуудта олон дабхар гэрнүүдые барихада хэрэгтэй зүйлнүүдые комбинат гаргадаг байгаа. Теэд иимэ байрада үмсын хамһабариин ажахы эрхилхэдэ түбэгтэй муутай юм. Хүдөөгэй ажалшадай һанамжа хүсэд комбинадта хараада абан, айлай буусада хэрэгтэй зүйлнүүдые гаргадаг болобо. Дал хорёогой модо хэрэгсэл тэрээнэй бүридэлдэнь оролсоно. Энэ комбинадай продукци гансашье Примориин хизаарта бэшэ, Сахалин дээрэ, Магаданска областьдо болон бэшэ тээгүүршье хэрэглэгдэдэг болонхой.

Ярославский,

Примориин хизаар.

МАНАЙ ЗАЛУУ

ХАЛААН

ЭХЭ ЭСЭГЫН ЗҮРГӨӨР

БҮРИ һаяхан болотор жабартай хүйтэн, һалхи бордоһотой, үбэлэй хаһа бэлэхэнээр үнгэрхэ хэбэргүй байһан аад, һүүлэй хэдэн үдэртэ гансата игаабари дулаан болоодхибо. Үдэ багта гэр, байрануудай оройн саһан түргэнөөр хайлажа, ээлжээ эхигүйгөөр шалшаганаса дуһаална. Тала дайдын, хада гүбээгэй үбэр тээхи зүзаан саһаншье нимгэржэ, эндэ тэндээ эреэлэн соохорложо харагдадаг болобо.

Юрэдөө, хаа хаанагүй хабарай амин үзэгдэнэ. Булат хүбэнтэй дулаан хүүртигээ тайлажа хаяад, бээлэйшьегүй хүнэгтэй ороохо зөөжэл байна. Ужам хорёо соо жэрытэр табяатай байһан хобоонууд руу тэрэ талхаяа нэгэ жэгдэхэнээр адхана. Энээнээ дүүргээд хорёогойнгоо үүдэ нээһэн бэеэрээ тэрэ баруун-хойтохи хашаа руу гүйдэлөөрөө шахуу ошобо. Тэндэһээ томо гэгшын эрье хонид гаража ерэбэд. Талха таряа эдихэ хаһынгаа болоһые мэдэһэн эрьенүүдшье түргэн горхоной уһанай урдаһандал үнөөхи хорёо руу шуумайшаба. Тэдэнэйнь тобир тарган, шадалтай мундуунууд гээшэнь аргагүй, тангаршаалдажа ябаад гүйлдэнэ.

Энэ үедэ үлэһэн хурьгадаа эдеэлүүлжэ дүүргэһэн Роза нүхэрынь хашаа сооһоо гаража ерэбэ. Тиигээд тэрэ нүхэртөө иигэжэ хандана:

— Зай, Булат, гэртээ орожо сайгаа ууя даа. Хонид, хурьгаднайшье хуу эдеэлүүлэгдэбэ гээшэ.

— Зай, зай. Шимни түрүүн ошоод эдихэ юумэеэ бэлдэжэ байгаарай. Би худагһаа уһа бүлэжэ, бүлеэдхэхэеэ табижархёод ерэхэм, — гэнэ Буладынь.

Тиишэ ошожо ябахадань тэрээнтэй ажал тухайнь хэды үгэ хөөрэлдэбэбди.

— Бидэ Роза нүхэртэеэ хоюулан эхэ хонидые харууһалдаг зомди. Харин эдэ эрьенүүдые эжы баабай хоёрнай даажа абанхай. Мүнөө тэдэмнай һаяхан өөһэдын хэрэгээр Хүсөөтэ ошоо һэн. Ерэхэ дүтэлөө ёһотой. Өөһэдынгөө хони, хурьгадые эдеэлүүлхэ забһартаа эрьенүүдтэнь талха таряаень хэжэ үгөөлди даа. Тээсгэнэй түл абалгын халуун үедэ эжы баабай хоёрнай маанадтаа баһал аргагүй ехэ туһаламжа хүргөө, али болохоор хамһалсаа гээшэ, — гэжэ Булат Дашицыренович хөөрэнэ.

Эдэнэр Намарзаан гэжэ газарта үбэлжэжэ байнхай. Зүүн тээнь хуушаншаг ута хашаа, олон хорёо хото харагдана. Эндэ Булат Гомбожаповай Роза Жамсаевна нүхэртэеэ 595 хонидые харууһалдаг. Мүнөө хонидынь хурьгалжа дүүрэнтээ. Бүхыдөө 589 хурьгад абтаад, нэгэшье түл гарза хоролтодо ороогүй томо болгогдоно. Энэ байраһаань зуугаад алхамай газарта хоёрдохи хашаань байдаг. Тэндэ Буладай баабайтан — Дашицырен Гармаевич Гэсэг Долодоевна хоёрой харууһалдаг 700 эрье хонид байлгагдана. Тиигэжэ эдэ айлайхи хамтадаа хоёр мянга шахуу (нарай хурьгадтайнь тоолоходо) хонидые харууһална бшуу.

— Манай совхоздо һүүлэй жэлнүүдтэ бүхы гэр бүлөөрөө хоёр отара даажа абаад гү, али нэгэ отарадашье сугтаа хүдэлдэг айлнууд олон болоно байна. Үнинэй хонишодоймнай өөһэдынгөө хүбүүд, басагадые иигэжэ хажуудаа абаад хүдэлдэг болоһониинь тон һайшаалтай гэжэ һананабди. Тэдэнэр баян дүршэлөө залуушуулда дамжуулна, али болохо һургаал заабари үгэнэ, туһалалсана, шэнэ халааниие бэлдэнэ гээшэ. Үнэндөө, өөһэдынь эхэ эсэгэһээ һайнаар хэн залуушуулые һургаха, хүмүүжүүлхэб даа. Үбгэ эсэгэнэрэйнгээ, эжы баабайнарайнгаа хэр үгһөө хойшо хэжэ байһан ажалыень залуушуул баһал халажа абаха, үргэлжэлүүлхэ зон ха юм, — гэжэ «Одон» совхозой директор Ж. Ц. Цыдыпов хэлээ һэн.

Тэрэншье тон зүб. Тиимэһээ энэ һайн һайхан хэрэгтэ эхи табилсаһан хүнүүдэй нэгэн Булад Гомбожапов болоно гэжэ сэдьхэлээ ханан хэлэхээр. Юуб гэхэдэ, дүрбэн жэлэй саана Совет Армиин алба дүүргэжэ ерээд байхадаа, залуу хүбүүн түрүүшынгээ жэлдэ эжы баабай хоёртоо туһалалсажа, хурьгадые абалсаһан юм. Тэрэ жэлдээ нютагайнгаа басаган Роза Жаповатай гэрлээд, ондоо тээшээ хаанашье ошохогүй, түрэл совхоздоо үлэхэ, эжы баабай хоёройнгоо хажууда хүдэлхэ гэжэ шиидэһэн байгаа бшуу.

Нэгэтэ Дашицырен Гармаевич хүбүүндээ иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэ эжытэйшни олон жэлдэ эхэ хонидые харууһалаабди. Хүрөө болоо. Ши эдэ хонидыемнай даажа аба. Розатаяа хоюулаа хүдэлхэт.

— Теэд таанад хаана ошохо зомта? Өөһэдөө хүдэлжэ шадаха аалди,—гэбэ хүбүүниинь.

— Һанаагаа бү зобо, бидэш эндэһээ хаанашье ошохогүйбди. Хажуудатнай байра түхеэрүүлээд, жэжэ түлгэ гү, али эрьенүүдые хараад байхабди. Түл абалгын үедэ таанадтаа туһалалсана аабзабди, — гэжэ хажуу тээһээнь Гэсэг Долодоевна эжынь дэмжэбэ.

Тиигэжэ 1980 онһоо хойшо тэдэнэр бэеэ даагаад, эхэ хонидые харууһалдаг болоо. Жэл бүри муу бэшэ үрэ дүнгүүдыешье туйлана. Ган гасуур болоһон, айхабтар хүшэр хүндэ жэлнүүдтэшье хурьга абаха, нооһо хайшалха түсэбөө дүүргээд лэ байгаа. Тусхайлбал, нёдондо түрүүшынхеэ түрэһэн зуһаг хонин бүхэнһөө 83 хурьга абажа томо болгоо, хонин бүхэнһөө 3,6 килограмм нооһо хайшалаа. Байгша ондо зуун эхэ хонин бүхэнһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор залуу хонишод мүнөө уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Булат өөрөө КПСС-эй гэшүүн болонхой. Һаяхан Роза Жамсаевна нүхэрынь партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа.

— Түрүүн ажаллажа эхилхэдээ ямаршье дүй дүршэлгүй байгаабди гэхэ болоо һаа, буруу. Ходо малшадаар хүдэлжэ байһан айлай үхибүүд багаһаа хойшо хони, хурьгадые эдеэлүүлжэ яһала шадаха, хүдөөгэй ехэнхи ажалые һайн мэдэхэ байдаг ааб даа. Теэд гэнтэ бэеэ даажа ахалагша хонишон болоод, бүхы юумынгээ түлөө харюусаха, ажалаа эмхидхэхэ, үдэр бүриин элдэб асуудалнуудые өөрөө шиидхэхэ гээшэмнай бэлэн хэрэг бэшэ байгаа. Одоол эндэ эжы баабай хоёрой үдэр бүриин заабари, туһаламжа юунһээшье үнэтэй болоо. Тэдэнэйнгээ хажууда сэдьхэлшье амар, найдамтай хүдэлнэ ха юмши, — гэжэ Булат хөөрэнэ.

Уданшьегүй Булат Гомбожаповай жэшээгээр «Одон» совхозой Хүсөөтын, Шэнэһэтын отделенинүүдэй бусад олохон залуу хүбүүд, басагад эхэ эсэгэнэрэйнгээ хажууда хонишодоор хүдэлжэ эхилээ һэн. Урда тээнь механизатораар ажаллажа байһан комсомол хүбүүн Будажап Бадмаевай хонишон болоходонь Софья Баиновна эжынь, мүн үнинэй малшан Цыбикма Арьяева туһалалсаа. Түрүүшынгээ жэлдэ хонин ажалда хүдэлжэ байһан Батор Мошуевта тэрэнэй эжы Ц. Ринчинова хажуудань хүдэлэлсэжэ байнхай. Иимэ жэшээнүүд олон.

— Үетэн нүхэдэйнгөө олоороо хонин ажалда хүдэлгөөр ерэжэ байһандань баяртайгшабди. Хаа-яа уулзахадаашье ажал тухайгаа хөөрэлдэхэш, дүй дүршэлөө андалдахаш. Нэгэ адлирхуу наһанай, дүршэл шадабаряараашье дүтэрхүү байхадаа хоорондоо мүрысэжэ хүдэлхэдэшье һонин ха юм. Бидэ баһал залуушаг, мантай адли хонишон болоһон Любовь Базаровагай бригадынхидтай мүрысэдэгбди. Тэдэмнайшье энэ жэлдэ баһал зуун эхэ хонин бүхэнһөө 100 хурьга түлжүүлхэ гэһэн уялга абанхай юм, — гэжэ Булат Гомбожапов хөөрэнэ.

Хоёр жэлэй саана Дашицырен Гармаевич дунда хүбүүндээ «Москвич» түхэлэй автомашина абажа үгэһэн юм. Тиигээд һаяхан үшөө «Нива» түхэлэй шэнэ автомашина абаа.

— Үүри, хүбүүгээ дан ехээр өөгшөөнэ, дурандань табина бэшэ гүш? Иигэжэ байһаар энэш машинадаа һуугаад үдэр һүнигүй гүйлгэхэ, һогтуу галзуугаар иишэ тиишээ гүйлгэхэгүй юм гү? Мүнөөнэйш залуушуул гайтайл зон гээшэ,— гэжэ нэгэ нүхэрынь хэлэбэ.

— Үгы ааб даа. Юундэ тиигэхэ һэм. Автомашина миил сэнгэхэ зайхын тула абаа бэшэбди. Холын отарада байхадаш совхозой түб гү, али район түргэнөөр ошоод ерэхэ али олон хэрэг гарана ха юм. Һайнаар хүдэлжэ байһан залуушуул машина абажа уналгүй яахаб. Үдэр бүри талада хонидые адуулаад, хара гэрһээ гарангүй байха болоо һаань, залуушуулда һонигүй болошохол. Хаа-яа кино, театршье ошохо дураниинь хүрэхэ юм гүбэ. Тиигээдшье бишни үшөө хоёр хүбүүдтэй ха юмбиб. Бага хүбүүмни удахагүй Совет Армиин алба дүүргэжэ ерэхэ. Магад баһал совхоздоо хонишон гү, али механизатор болож хүдэлхэ аалам. юрэдөө машина манайдаш хэрэгтэй даа, — гэжэ Буладай баабай харюусаа һэн.

Нээрээшье хаа-яа Хүсөөтын, мүн Шэнэһэтыншье клубта шэнэ һонин кинофильмын харуулагдахада гү, али ондоо тээһээ артистнуудай ерэжэ, концерт наада табихада, Булат Роза хоёр заатагүй эжы, баабайгаа, үхибүүдээ шэрээд тиишэ гүйлгэлдэдэг юм. Заримдаа ажалдань бага сүлөө забһарай гарахада, Гэсэг Долодоевна эжынь иигэжэ хэлэхэ:

— Үхибүүд, дуратай һаа, Хүсөөтэ кинодо ошожо, эһээ гээжэ ерэгты. Бидэ хонидыетнай хараад, эдеэлүүлээд байна аабзабди.

Мүнөө үеын хонишодой ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдал жэл бүри ондоо болоно байна. Жэшээнь, энэ залуу айлай гэртэнь ороходо, шэнэ мебель, томо экрантай телевизор, транзисторна радио-приемник, таг дээгүүр элдэб һонин номууд, холодильник... Юрэдөө, мүнөөнэй айлда байдаг бүхы юумэн бии. Тиимэшье байнгүй яахаб.

Манай обществодо хэн гүйсэд хүсэн соогоо ажалланаб, тэрэ эрхэ бэшэ һайн түлөөһэ абаха, һайнаар ажаһууха ёһотой гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко тээсгэн СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын урда тээ һунгагшадтаяа уулзахадаа хэлээ һэн.

М. НАМЖИЛОВ.

Мухар-Шэбэрэй район.

...ШОДОЙ ШАДАБАРИИЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

...ржуулан дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай гээшэ. Үнгэрһэн жэлдэ республикын научно-методическа түбэй эмхидхэһэн семинарнуудта 250-аад хүн хабаадалсаа. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ малшадые соёлой талаар хангаха асуудалаар автоклубуудые даагшанараи семинар һонирхолтонгоор үнгэрөө бэлэй. Тэдэнэр Мухар-Шэбэрэй районой автоклубуудай болон фермэнүүдэй улаан булангуудай ажалтай ошожо танилсаа һэн. Тэрэшэлэн уран шэмэглэл бүтээдэг уран зураашадай, районуудай методическа түбүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинарнууд түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө һэн.

Арадай театрнуудай режиссёрнуудай саг үргэлжын творческо лаборатори республика доторнай ажаллана. Үнгэрһэн жэлдэ Хэжэнгын арадай театр табан зүжэг амжалтатайгаар табяа юм. Тэрэнэй хүдэлмэридэ һурагшад олоор хабаадуулагдадаг. Тиихэдэ Улаан-Үдэ хотын мэргэжэлтэ театрнуудай баазэ дээрэ хүдэлмэрилһэн лабораториин ажалые һайшаамаар байгаа.

Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ Арадай уран бүтээлэй болон соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин бүхэсоюзна научно-методическа түбтэй хамта БАМ-ай барилгын зонодо эмхидхэгдэһэн творческо лабораториин хүдэлмэри һонирхол үүсхэдэг. Тэрэ хадаа манай творческо коллективүүдэй ургалтада шухала удха шанартай юм. Дурсагдагша лабораториин хүдэлмэри байгша оной апрелиин эхеэр үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Гадна 1982—1983 онуудай туршада профсоюзуудай уран һайханай коллективүүдэй байшан республикын үшөө гурбан семинар эмхидхэһэн юм.

Республика доторнай арадай уран бүтээлэй жанрнуудаар харалга, конкурснууд үнгэргэгдэжэ, тэдэнэй дүн согсолһон творческо конференцинүүд эмхидхэгдэжэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые эли бодо дээшэлүүлдэг. Тиихэдэ уран зураг-та, кино-фото буулгаха дуратайшуулай республикын клубуудтай авторнуудай шэнэ хүдэлмэринүүд үсөөн бэшэ ушарта зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг.

Арадай уран бүтээлэй болон соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин республикын научно-методическа түб соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй ганса нэгээрэшье, бүлэг бүлэгөөршье стажировко гараха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг юм. Энэ талаар үхибүүдтэй ябуулагдаха хүдэлмэри эмхидхэдэг зарим методистнууд арадай ансамбльнуудай, театрнуудай баазэ дээрэ һуралсал гаража, ажал хүдэлмэридөө аша туһатай тобшололнуудые хэһэн байна.

Райсоведэй гүйсэдкомуудай соёлой таһагуудые даагшанар РНМЦ-гэй болон соёл-гэгээрэлэй бусад 25-30 хүдэлмэрилэгшэд жэл бүри бүхэсоюзна, мүн бүхэроссин семинарнуудта эльгээгдэжэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг юм.

Хүдөө нютагуудай соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ һуралсалда зүбшэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Тэдэнэй харуулан ойлгуулха хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэ, мүн уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ аша туһатай зүбшэл заабаринуудые РНМЦ-гэй мэргэжэлтэд, штатнабэшэ методистнууд, консультантнууд үгэжэ байдаг. Тэрэнэй ашаар 1982—1983 онуудта Бэшүүрэй, Яруунын, Хэжэнгын, Хяагтын, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Хориин, Улаан-Үдын хүдөөгэй районуудта эмхидхэлэй методическа түбүүдые, методкабинедүүдые болон соёлой комплекснуудые байгуулха, тэдэниие шэмэглэхэ талаар хүдэлмэринүүд хэгдэһэн байна. Тиигэжэ нютагуудтахи клубай хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм мэдэсэдэ, дүй дүршэлдэ ехэ туһа нэмэри болоһон гээшэ.

Һуралсалай методическа хүдэлмэриие бусад эмхи зургаануудтай холбоотойгоор ябуулха хэмжээнүүд абтажа байдаг. Жэшээлхэдэ, соёл-гэгээрэлэй училищинуудые дүүргэгшэдтэй һургуулинуудай хүгжэмэй багшанарай уулзалга эмхидхэгдээ һэн.

Квартал бүхэндэ үнгэргэгдэжэ байдаг районуудай семинарнууд хүдөөгэй соёлшодой мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эгээн лэ дэлгэрэнгы, зохисотой арга боломжо боложо үгэдэг. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада хамта дээрээ районуудай 146 семинар үнгэргэгдэһэн байха юм. Энэ талаар Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Улаан-Үдын районуудта хэрэг ажал һайнаар табигданхай. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын районой клубуудай хүдэлмэрилэгшэд хэшээлнүүдтэ олон янзын аргануудые хэрэглэхэдээ, нютаг нютагайнгаа ажахынуудай тодорхой зорилгонуудые хараадаа абадаг.

Улаан-Үдын хүдөөгэй районой семинарта хабаадагшад ажалаа һайнаар ябуулдаг, клубуудта ошожо харадаг, фермэнүүдэй болон хээрын станнуудай улаан булангуудай уран шэмэглэлтэй танилсадаг байха юм. Тарбагатайн болон Ивалгын клубуудай түбэй нэгэдэмэл системэнүүдэй баазэ дээрэ квартал бүхэндэ районой семинарнууд үнгэргэгдэдэг, зүбшэл заабаринууд үгтэдэг байна. Тэхэтэй хамта клубай хүдэлмэрилэгшэдтэй ябуулагдаха һуралсалай-методическа хүдэлмэридэ бага бэшэ дутагдалнууд бии. Эндэ нэн түрүүн соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсын түсэб дүүргэгдэнэгүй. Юуб гэхэдэ, республиканска курсанууд болон зарим районуудай соёлой таһагууд клубай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хойрогоор хандана гээшэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбөөр хараалагдаһан 338 соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй 229-ниинь курсануудта ерэһэн байна. Илангаяа Баргажанай, Зэдын, Загарайн, Яруунын, Бэшүүрэй, Сэлэнгын райсоведэй гүйсэдкомуудай соёлой таһагууд курсануудта ерэхэ зонуудаа таһалдуулдаг. Тиихэдэ РНМЦ-гэй таһагууд семинарнуудай болон творческо лабораторинуудай ажалые ёһотоор хинан шалгадаггүй байна. Тэрэшэлэн республика дотор соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин, мүн арадай уран бүтээлэй хүгжэлтын асуудалаар научно-практическа конференцинүүд үнгэргэгдэнэгүй шахуу. Дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай мэргэжэлтэд, зохёохы ажалтай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд болон бусад соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалай хэшээлнүүдые ябуулхаар үсөөн ушарта элсүүлэгдэнэ.

Тиихэдэ курсануудай, семинарнуудай болон творческо лабораторинуудай программанууд нарижуулан һайжаруулагдахаар болонхой. Тэдэ гол түлэб темынгээ талаар гүйхэн, түрүү дүй дүшэлтэй клубна эмхинүүдэй ажалай арга шадабариие гүйсэд дэлгэн харуулдаггүй байна.

Арадай уран бүтээлэй болон соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин республикын научно-методическа түб Зүүн Сибириин соёлой институдай студентнэртэй, соёл-гэгээрэлэй болон хүгжэмэй училищинуудай һурагшадтай хангалтагүй ажал ябуулна. Тэдэнэртэй уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэнэгүй. Гадна уран зураг, хүгжэм заадаг багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлэн, тэдэниие соёл-гэгээрэлэй ажалда элсүүлхэ хэрэгые хүсэд бэелүүлнэгүй. Соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй ябуулагдаха ажалда түрүү дүй дүршэлэй һургуулинууд ехэ туһатай байха һэн. Тэдэ мүнөө болотор районуудта байгуулагдаагүй байһаар.

Арадай уран бүтээлэй бүхэсоюзна харалгын асуудалаар уран һайханай бүлгэмүүдэй коллективүүд өөһэдынгөө арга боломжонуудые элирүүлэн, искусствын жанр бүхэниие хүгжөөхэ талаар ёһотой зүбшэн хэлсэлгэ хээгүй байна.

Гадна манай түб районуудай соёлой таһагуудтай хамта Гүрэнэй Зүүн Сибириин соёлой институдта, соёл-гэгээрэлэй училищида һурамаар залуушуулые шэлэжэ эльгээхэ, мүн тусхай мэргэжэлгүй клубай хүдэлмэрилэгшэдые заочноор һуралсахыень зууршалха ёһотой гээшэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй ябуулагдаха ажалда горитой дутагдалнууд бии. Тэдэниие усадхахын тулада бодомжотойгоор, аша үрэтэйгөөр ажаллаха гээшэ манай зорилго.

Н. МАДУЕВ,
арадай уран бүтээлэй болон соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин республиканска научно-методическа түбэй директор.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной 50 жэлдэ

Алексей БАДАЕВ

ШЭНЭ НОМҺОО

Дуран — эхи абаа гү наһанһаа?
Наран — али гараа юм гү Дуранһаа?
Энээндэ харюу байхагүй!
Дуран —
һүртэ ехэ аюулай Хонхо мэтэ.
Дуран —
Зүрхэндэ ошо бадаргадаг
зүгөөргүй ута түүхэтэй Хэтэ.
Дуран —
домогто талые хотос гүүлэдэг
омог дошхон һүрэг адуун.
Дуран —
үнгын сэсэгүүдэй үрэ тараан
үргэлжэлүүлдэг
зүгын һүлэмхи дуун.
Үшөө баһа — хэтэдээ унда хүрэлгэн,
үхэһэн аад, амидыралган,
наран өөдэ абиралган,
баһа уналган...
гэхэ мэтэ.
Дуранай жама ёһо
үнөөхил зандаа
зэрлиг хүнүүдэй түрүүшын отогһоо
зэбүүрхэмэ баян ордон хүрэтэр
буурашагүй ехэ баяр жаргал,
дууһашагүй ехэ зоболон тама
бэлэглэһээр лэ,
бэлэглэхэшье мандаа.
Саһан ороно, саһан хайлана,
арадууд бэе бэеэ дайлана,
бушхана
аймшагтай түймэрэй утаан,
бузарлана
агаар, сэдьхэл мэдэрэл гутаан.
Дуранай жама ёһо
үнөөхил зандаа —
дуранай мэдэлдэ
амиды бодосууд барандаа!
Уралнууд лэ нинилэнэ,
зүрхэнүүд лэ нинидэнэ,
хүнүүд тиигэжэ угаа залгана,
мүнхэрэлэй умда балтана.
Мандаха болтогой Дуран!
Мандаха болтогой Наран!
* * *
Дуран тухай
уран шүлэг бэшэгдэнэгүй гэжэ
харин ши дэмы гомдоногүйш.
Охорхон зунай һүниин
соохорхон зүүдэн мэтээр,
үни хада дуранай хаһа
үнгэрөөд,
ташха ондоохон, һяла газарай
ашаг ехэтэй зүүдэ
харадаг болооб гэнэш.
Шухаг нюуса хүсэнүүд
шуһыем бусалгахаяа болижо,
оршон тойроноо ажагланаб гэнэш
ондоо нюдөөр:
орой гоёолтогүйгөөр,
элүүрээр,
байһан соонь.
Юундэб гэхэдэ,
юрэдөө, бии байһан
сэдьхэл мэдэрэлэймнай аршаан
сэсэгтэ нугын агаарта хайлажа,
хотирхой мүрэн дээгүүр
хонгёо дуугаар таража,
ондоогоор хэлэхэдэ,
ошон ошоол,
һаял шолшогоножо байһан булагай
һөөргөө газартаа бусадаг мэтээр...
Харахада, шимни Гэсэрэй түхэлгүйш,
ханишни — Арюун Гоохонһоо холол даа.
Дуран тухай гэжэ
дуутаралсаһанаа аяар үни
дууһыень мартаа хэбэртэйш.
Тиигэбэ ябабашье
гол горходой нинилэжэ,
горитой мүрэн болодоггол,
хуба шара оройһоной газартаяа
хуби заяагаа холбодоггол,
ганзага нэгэдэжэ,
ганса нэгэ болоот —
та хоёрые амидыдатнай
таһалхын аргагүйл.
Баһа тандашье, магад,
байгаа бээ өөрын
баяр гуниг гэжэ,
бүрхэг сэлмэг үдэрнүүдэй
бэе бэеэ һэлгэдэг мэтэ.
Харин тиигэбэшье
хүхюун наран хододоо
үйдхарай хара үүлэ
удангүй тараадаг бэлэй.
Дуран тухай хэрбээ
уран шүлэгэй бэшэгдээгүй һаань,
үгэнүүдэй шамда дииилдэнэгүй,
үргөөгдэһэн торхируунууд мэтээр,
дэрд гэжэ
дэгдээ һаань,
нарата һаруул юртэмсэеэ
наринаар хаймадан хара:
анханайнгаа жама ёһоор
ажабайдал бусална.
Зүгынүүд сэсэгтэ аһанхай.
забда тухагүйнүүд.
Нарһадай ногоон зүүнүүдтэ
набтар үүлэд шорлоотой.
Шууяа горхоной харьяада
шулууд сайбайна,
шуран хүбүүнэй
шүдэдтэл.
Наранда хандагай Эхэнь
нарай тугалаа долёоно.
Дурлаһан хоёр дэлхэйе
дуугайгаар тэбэринхэй.
Амяарлан хэлэбэл,
ажабайдал
алхална урагшаа
абьястай,
Арюун дуранай шэдигүйгөөр
ажабайдал
амигүйл.
Харин ши дэмы
дуран тухай бэшэгдэнэгүй гэжэ
хара эртээнһээ гомдонош...
Залуу бэшэш,
тэршэлхэшни дэмыл ха гэжэ,
Халуун Нараншье тонгойн нэнгэнэ
огторгойн хаяада...
Зүгөөргүй уудам энэ дэлхэйдэ
зүргэлһэн бэемни сэнгэнэ:
зүгнэжэ ябаһан хүсэлнүүдээ
хүсэлдүүлхэдэ ядаг юм
нэгэ дахин?!
Сүүдлүүлһэн хүндэ
һүүлшын үгэ байдаг.
Ухэлэй хатар гүйсэдхэжэ,
тэрмэлжэн гү,
али хэнинь һэм,
налайдаг...
Эдир дуранай
хурса толонһоо һаргажа,
эди шэди соонь
шаташахада ядаг юм
нэгэ дахин?
Хүлгөөтэ юртэмсын
аялга хүгжэмһөө урмашажа,
Карузын хоолойгоор
дуулажархихада ядаг юм
нэгэ дахин?
Байдалай халюурма
сабшалан нугаһаа шалэжэ,
найдалай сэсэгхэниие
таһалхада ядаг юм
нэгэ дахин?
Аянга сагайнгаа
энжыень түлэхэ гэжэ
аажамхан зүүдэндээш һаань,
түрэхэдэ ядаг юм
үшөө дахин?!
* * *
Арюун һайхан аад, таамаг нэгэ юумэ,
Һаруул гайхамаа аад, нюуса нэгэ юумэ
бүхэли үдэртөө хүлеэгээб.
Эрьюутэһэн мэтэ ажал дээрээ тэнэжэ,
энеэбхилэн һагад намайе ябааш гэжэ
нүхэдни һүүлдэ энеэгээл.
«Хүршэмнай гэнтэ үбдэшөө ха гү гэлтэй,
эмшэндэ тэрэнээ харуулха хэрэгтэй!»
Хонходоо үдэшэнь 03-да.
Яажа мэдэхэ бэлэйб, эмшэд ерэжэ,
аажам һүнн тоншохо юм гэжэ.
Орожо хайрлыт манайда!»
Харин һананаб, харанхыда үүдээ сэлижэ,
Хабарнай одоошье ерээ ха юм гэжэ!
Дуулим дайдын шэг сэдьхэл шэнэлдэг,
дууладаг һэмби энээн тухай, этигэдэг:
«Дуран ерэдэг Хабартаа!»
Ута һүниндөө унтарндаа ехэ зобооб,
хуби заяагаа ото бэдэржэ хоноб.
Жаргалаа оруулһайб гартаа!
Сонхыем, хэншьеб, галзуугаар
нэсэргэбэ,
эртэ үглөөгүүр нойрыем тиигэжэ
һэргээбэ.
Хэнянь үүрээр зайгша бэ?
Үүдэеэ нээхэдэм, урдаһаам хүйтөөр
хайраба,
Үбэлэй бусаһандал газаамнай сайраба.
Ямар хүйтэн айлшан бэ?
Харин угтажа байгаалби, хүндэлжэ,
Хабарнай одоошье ерээ ха юм гэжэ!

Социалис оронуудаар

...ционно аргаар хүдэлгэдэг болохо юм.

Судна бүтээлгэдэ дүршэл ехэтэн болоһон гүрэнүүд, мэдээжэ фирмэнүүд Болгарида захил хэдэг болонхой. Эгээл томо захилшан болохо Советскэ Союз энэ һалбари байгуулха хүгжөөхэдэнь ехэ туһалһан гээшэ. Мүнөө сагта техническэ талааараа үндэр хэмжээндэ хүрэнхэй.

Варнын Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ комбинат энэ һалбариин эгээл захань гэжэ тоологдодог. Эндэ асари томо онгосонуудай булад корпус оньһон аргаар зүйгдэнэ, олонхи зүйлнүүдынь конвейер дээрэ суглуулагдана. Энэ тасан жэл соо элдэб янзын шэнэ түхэлэй судануудые комбинат олоор гаргаха юм.

БЕРЛИН. ГДР-эй барилгашад байрын гэр барилгада ехэ амжалтануудые туйлана. Гэр байра барилга хадаа Германиин Демократическа Республикада бэелүүлэгдэжэ байгаа социальна программын гол хубинь болонхой. 1971 онһоо хойшо дүн хамта 2 миллионһоо үлүү квартира баригдаа. Тиигэжэ 6 миллион гэхэ гү, али республикын хүн зоной гурбаһаа нэгэ хубинь байдалаа һайжаруулха аргатай болоо.

Энэ хугасаада гэр байрын барилга болоод заһабарилга, шэнэлэн һэльбэлгэдэ 210 миллиард марка номологдоһон байна. Сасуулан хэлэхэдэ, 1983 оной ГДР-эй бүхы национальна олзотой адли болоно.

Илангаяа республикын ниислэл хотын барилгашадай туйлалтанууд үргэн дэлисэтэй. 1971 онһоо хойшо Берлиндэ 192 мянган квартира баригдаһан, үгы гэбэл, шэнэлэгдэһэн байна. Тиигэжэ энэ хотодо ажаһуудаг 520 мянган зон ажаһуудалаа һайжаруулаа. Барилгын эршэ мүнөөшье һуладанагүй. Жэшээнь, һүүлэй гурбан жэл соо 62 мянган байра тушаагдаһан байна.

Республикын арадай ажахын хүгжэлтын түсэбэй ёһоор, мүнөө жэл 200 мянган квартира ашаглалгада оруулагдаха юм. Ажаһуудалай шэнэ районуудта томо томо комбинадууд гэр байра барина. Тиигэжэ барилгын арга дүршэл нарижуулагдана. Экономическа ашаг үрэнь дээшэлнэ. Жэшээнь, гар дорохи бага хүдэлмэри оньһожоруулха, хуушанай архитектурын гэрнүүдтэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые поточно аргаар бүтээхэ гэхэ мэтэ.

(ТАСС).

САГЫЕ АХИН

«Буряттелерадиобыттехника» нэгэдэлэй коллектив 1983 оной дүрбэдэхи кварталай ажалай дүнгөөр КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаһан юм. Мүнөө эндэхи түрүү радиомеханигууд Октябриин Революциин орденто Петр Давыдович Якушкин, СССР-эй хүндэтэ радист Александр Иванович Белоусов, Владислав Михайлович Худяков, Леонид Федорович Ларионов гэгшэд 1985 оной тоосоогоор хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэрэй заһабарилһан радио-телеаппаратуранууд найдамтайгаар хүдэлдэг гэжэ суурханхай.

Ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үндэр бүтээсэ туйладаг хүнүүдэй жагсаалда радио-телемеханигууд Алексей Копылов, Иннокентий Марков гэгшэд үнихэнэй ябана. Тэдэнэр үдэр бүхэнэйнгөө даабарине 120 процент дүүргэдэг юм. Ушар нимэһээ тэдэнэр сагые холо ахин хүдэлнэ.

Байгша ондо «Буряттелерадиобыттехника» нэгэдэлэй үйлэдбэриин бүхы участогуудай коллективүүд түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оронхой. Тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсые түсэбһөө гадуур нэгэ процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн партиин эрилтые бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 5-дахи разрядтай радиомеханик И. Марков ажал дээрээ.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

ЧССР-эй ПРЕЗИДЕНТЫН МЭДҮҮЛГЭ

ПРАГА. США-гай ба НАТО-гай талаар тэрэнэй союзнигуудай эзэрхэг түримхэй политика уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй бололгын гол шалтагаан мүн. Тэдэнэй үүдхэн дэбэргэжэ байһан буу зэбсэгүүдые үргэнөөр бүтээн гаргалга Советскэ Союз ба бусад аха дүү гүрэнүүдтэй хамта Чехословакиие өөһэдыгөө хамгаалха хүсэеэ бэхижүүлхэ харюугай хэмжээнүүдые абахыень баадхана гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй президент Г. Гусак Югославиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

США-гай милитарис хараа шэглэлээ үргэлжэлүүлжэ байгаашье һаань, социалис хании нэгэдэлтэ гүрэнүүд эб найрамдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, шахардуу шангa байдал һуларуулгын, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоолгын политикые үргэлжэлүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн үүсхэлнүүдые гаргана гэжэ тэрэ тэмдэглээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын найруулһан, мүн Варшавска Договорой гэшүүн гүрэнүүдэй Прагада баталан абаһан Политическэ Декларации дотор тодорхойлогдоһон СССР-эй эб найрамдалта бүтэмжэтэй һайн дурадхалнуудые тэдэнэй дундаһаа онсолон тэмдэглэжэ болоно.

Чехословаки тухай хэлэхэ болоо һаа, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, дэлхэй дээрэхи байдалые һайжаруулха талаар шэглүүлэгдэһэн хүсэлэл оролдолгонуудта эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ хараатай юм гэжэ Г. Гусак мэдүүлээ.

США-гай КОНГРЕССМЕНЭЙ ЭРИЛТЭ

ВАШИНГТОН. Коммунизмда эсэргүү «хэрээһэтэ добтолгын» үндэһөөр байгуулагдаһан «демократиие дэмжэлгын национальна фонд» гэдэг хуурмаг эмхиин ажал ябуулга тухай баримтануудые тайлбарилха эрилтэ США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Хэнк Браун Рейганэй захиргаанай урда табиба. Энэ фонд американ налог түлэгшэдһөө мүнгэ абадаг юм. Тиимэһээ тэрэнэй юу хэжэ байдагые тэдэ мэдэхэ ёһотой гэжэ конгрессмен мэдүүлээ.

Зүгөөр Рейганэй захиргаан энээн тухай һанаагаа таонагүй. Нёдондо жэл эмхидхэгдэһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо тэрэ тон нюуса ябуулгануудые эмхидхэнэ. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Фонд хадаа социалис гүрэнүүдтэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ эсэргүүгээр ябуулагдадаг ябуулгын гол зэмсэгүүдэй нэгэниинь болоно бшуу.

ООН-ой ГЕНСЕК НАМИБИ ТУШАА

НЬЮ-ЙОРК. Расистнуудай булимтаран эзэмдээд байһан Намибида сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхэ, тэрээндэ бэеэ даа. һан байдал олгохо тухай ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр дахинаа мэдүүлбэ.

Уласхоорондын эмхиин шиидхэбэриие тоонгүй, Намибида дарлалта мүлжэлгээ үргэдхэхэ гэһэн Преториин засаг захиргаанай гаргажа байгаа шэнэ һэдэлгэнүүдтэй дашарамдуулан, Х. Перес де Куэльяр ООН-ой штаб-байшан соо мэдүүлгэ хэһэн байгаа. Энэ тогтоолой баталагдан абтаһаар табан жэл үнгэрбэ гээд һануулха шухала. ООН-ой шиидхэбэриие унжагайруулга эндэхи бүхы нютагуудтахи политическэ ба сэрэгэй байдалые улам түгшүүрилтэй болгохо байна.

УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ВАРШАВА. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин түрүүлэгшэ Ш. Гашпар эндэ ерэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай секретарь Т. Порембскитэй уулзажа хөөрэлдэхэ үедэ Польшодо тохёолдоһон хүшэр хүндэ байдалые гаталан дабалгада Польшын профсоюзууд шухала үүргэ дүүргээ гэжэ тэмдэглэгдэбэ гээд ПАП агентство мэдээсэнэ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Польшын профсоюзай хүдэлөөнэй үүсхэл эдэбхиин ургажа байһые ВФП үндэрөөр сэгнэбэ гэжэ Ш. Гашпар тэмдэглээ.

ЛИВИИН ГУЙЛТА

НЬЮ-ЙОРК. «США-гай дайсан харша ба һүйдхэлтэ ябуулгануудһаа уламжалан оршон байдалай муудажа байһые зүбшэн хэлсэхын» тула ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседаниие дары зарлаха гуйлтатайгаар Ливи хандаба.

Ливиин Республикада эсэргүү эдэ ябуулганууд эндэхи, бүхы дэлхэй дээрэхи «эб найрамдалда, аюулгүй байдалда ехэ уршаг тойбо татана» гэжэ Ливиһээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшын уялгые гүйсэдхэгшэ Бурвинай Соведэй түрүүлэгшын нэрэ дээрэ эльгээһэн бэшэг дотор заабаа. Американ буу зэбсэгүүд болон самоледуудые Ливитэй хүршэ гүрэнүүдтэ эльгээжэ байһан һүүлэй үеын үйлэ хэрэгүүд Аюулгүйн Соведэй анхарал татана гэжэ бэшэг дотор заагдана.

НИКАРАГУАГАЙ ЭРИЛТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Республикада эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ байһанһаань уламжалан, Никарагуагай правительство ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседаниие дары түргөөр зарлаха эрилтэ табиба.

Никарагуада эсэргүүгээр США-гай империализмын «соносхогдоогүй дайн» үүдхэһэн тухай асуудалые Аюулгүйн Совет мартын 30-да хаража үзэбэ. Энэ «соносхогдоогүй дайн» улам һүжэрэн дэбэржэ, Түбэй Америкэдэхи амгалан тайбан, аюулгүй байдалда уршаг тойбо татана.

АРАД ТҮМЭНЭЙ АША ТУҺАДА

КАБУЛ. Ороной үргэн ниитэ арад түмэнэй аша туһада социально-экономическа хубилалтануудые саашадань үргэдхэхэ гээшэ Афганистанай Арадай-демократическа партиин ба ДРА-гай правительствын гол зорилго болоно гэжэ НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Кармаль мэдүүлбэ. Апрелиин революциин уг зорилгонуудые олонниитын дунда үргэнөөр ойлгуулха талаар эршэмтэй хүдэлмэри ябуулха шухала гэжэ Джаузджан провинциин угсаатадай аха захашуултай, ажалшадай түлөөлэгшэдтэй уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэв.

СССР-эй үзүүлһэн интернациональна туһаламжада Афганистанай хүтэлбэрилэгшэд үндэр сэгнэлтэ үгэбэ. Бэеэ даа. һан байдалтай Афганистан тушаа США түрүүтэй уласхоорондын империализмын бэелүүлжэ байдаг гэмтэ ябуулгые тэрэ эрид буруушааган.

Арад зоной һуудал байдалые һайжаруулха талаар НДПА-гай ба ДРА-гай революционно правительствын бэелүүлжэ байһан хэмжээ ябуулгануудые дэмжэжэ байһан тухайдаа угсаатадай аха захашуул, ажалшадай түлөөлэгшэд мэдүүлбэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

АНГУУШАДНАЙ БАЯН ОЛЗОТОЙ

1983—1984 оноудай намар-үбэлэй агнууриин хаһа дүүрэжэ, Буркоопсоюзай коозверопромхозуудай трест 1984 оной 1-дэхи кварталай дүнгүүдые гаргаба. Агнуури-олзоборилгын ажахынуудай коллективүүд абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлаба. Дүн хэмжээ 281.597 түхэригэй «зөөлэн алтан» гүрэнэй жасада тушаагдажа, зэрлиг ангай арһа бэлэдхэхэ түсэб 148,2 процент дүүргэгдэбэ.

Нэгэдэхи кварталай туршада 25.788 хэрмэн, 9996 шандаган, 1246 булган, 586 һолонго, 429 үен, 82 үнэгэн, 79 шэлүүһэн, 26 шоно баригдаа. Витимэй, Хурамхаанай, Баунтын коопзверопромхозуудай ангуушад эрхим ажалаараа шалгарба. Жэшээнь, Витимэй коопзверопромхоз 15.000 түхэригэй зэрлиг ангай арһа тушааха түсэбөө 46.845 түхэригтэ хүргэжэ, дээбэрнэ 312,3 процент дүүргэжэ шадаба. Энэ ажахын ангуушад 12152 хэрмэ, 2309 шандага, 43 һолонго, 17 шэлүүһэ, 11 шоно хюдажа, арһыень гүрэндэ тушааһан байна.

Хурамхаанай районой коопзверопромхоз 25.453 түхэригэй ангай арһа Эрхүүгэй базада ябуулжа, түсэбөө 169,7 процент дүүргэбэ. Эндэ 1695 хэрмэнэй, 1054 шандаганай, 105 булганай, 63 һолонгын, 50 үенэй, 22 үнэгэнэй, 19 шэлүүһэнэй, 2 шонын арһан бэлэдхэгдэ. Баунтын коопзверопромхоз 79.325 түхэригэй агнууриин продукци гүрэндэ тушаажа, түсэбөө 158,7 процент дүүргэжэ шадаба. Эндэхи ангуушад 6886 хэрмэ, 3666 шандага, 307 булга, 156 үен, 147 һолонго, 16 шэлүүһэ, 3 шоно барижа, тайгаһаа бэлэн олзотой бусаа.

Прибайкалиин районой коопзверопромхозой дүршэл ехэтэй штатна ангуушан Н. Г. Шангин 5873 түхэригэй 45 булга, 241 хэрмэ, 7 һолонго бэлэжэ, Буркоопсоюзай олзоборилгоодой дунда дээгүүр гаража, социалис мүрысөөндэ илажа гараба.

Ангуушад С. Г. Скосырский (Баргажан), М. П. Контелов, С. Л. Галанш, Г. П. Кузнецов, В. А. Грибанов, Ю. П. Кузнецова (Баунт), Н. Г. Шангин, Г. П. Смирнов (Прибайкали) гэгшэд 1983—1984 оноудай намар-үбэлэй агнууриин үедэ һайн үрэ дүнгүүдые харуулһанайнгаа түлөө Бүхэроссиин конкурсдо хабаадахаа эрхэдэ хүртэнхэй.

Февраль-март һаранудай туршада коопзверопромхозуудай 8 охотовед, 19 егерь болон Эрхүүгэй хүдөө ажахын институдай охотоведческэ факультедэй 4-дэхи курсын 5 студентнүүд зэрлиг ангуудай тоо бүридхэл дүүргэжэ, һаяхан хубшэһээ бусаба. Энэниһээ гадна, март һара соо коопзверопромхозуудай трестын охотоведүүд «МИ-2» вертолет хэрэглэжэ, Яруунын, Баунтын, Хойто-Байгалай, Хурамхаанай, Баргажанай, Прибайкалиин районоудай ой тайга дээгүүр 75 часай туршада ниидэжэ, тиигэжэ туруута ангуудай олон үсөөниие тодоруулһан байха юм.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

УРАН ГАРТАНАЙ НЭГЭН

Имагтал эрхим шанартайгаар оёхо гэһэн уряа доро уран гартай оёдолшод ажалладаг гээшэ. Юуб гэхэдэ, хүн зоной захил дүүргэдэг эдэ оёдолшодой уран гараар бүтэһэн хубсаһан нэгэшье өө-мөөгүй байха зэргэтэй ха юм. Тиимэһээ ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг оёдолой нэгэдэлэй «Элегант» гэжэ ателье Улаан-Үдын ажалшадай эгээл дуратай газарынь болоһоор үнинэй.

Оёдолшодой дундаһаа Екатерина Харлампиевна Ефимовагай ударидадаг бригада эрхим бүтээсэтэ ажалаараа мэдээжэ болонхой. Мэнэ һаяхан тус бригадын гэшүүд байгша онойнгоо түсэбтэ даабарине Агуу Октябриин 67 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэхэ гэһэн үүсхэл бухы оёдолшодой дунда дэлгэрүүлбэ. Платинуудые таатай зохидоор, һайнаар оёдог Ефимова мүнөө байгша оной июнь һарын түсэб дүүргэжэ эхилэнхэй. Түрүү хүдэлмэрилэгшэ өөрынгөө баян дүршэлдэ залуушуулые һургажа, тэдэнэй һонирхоһон асуудалнуудта тодорхой харюу, заабари үгэжэ байдагаараа онсо шалгаржа, хүндэтэй болоһон байна. Ательегэй коммунистнууд эдэ бүгэдыень хараадаа абан, Е. Х. Ефимовада оёдолой цехэй комсомол-залуушуулай бригада даалгажа үгэһэн байгаа.

Уран гартай Ефимовагай бригада март һарынгаа түсэбые аяар хоёр зуу гаран процент дүүргэжэ, оёдолшодой нэгэдэлэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Х. Ефимова ажалдаа.

И. РЕДИКАЛЬЦЕВАГАЙ фототекст.

ЭГЭЭЛ ЗАЛУУ ЧЕМПИОН

Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан дүүрэбэ. Эндэ һүүлшын арбан нэгэдэхи уулзалгын болоходо, тус тустаа 7,5 очкотой болоһон дүрбэн шатаршад хотын чемпионой нэрэ зэргэ буляалдаха болоод байгаа бэлэй.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан ЛВРЗ-гэй инженер Владимир Талханов хүүгэдэй спортын наймадахи һургуулиин тренер Анатолий Митуповтай наадахадаа, абаһаар яһала һайн байдалтай болоһон аад, һүүл тээшээ хамгаалгаяа һуладхаа бшуу. Анатолий Митупов энээниие һамбаашалан добтолходоо, шухала очко абажа, түрүү һуури буляалдажа ябаһан нүхэдэйнгөө хэр зэргэ наадахые хараха аргатай болобо.

Уулзалга бүхэндэ шадамар бэрхээр наадажа ябаһан Владимир Умяров һүүлшынгээ уулзалгада Виктор Зуевые торгоонгүй шүүжэ гараба. Мүн нүгөөдэ — Сергей Прутовой баһал һүбэлгэн бэрхээр наадажа, Николай Даниловые диилээ. Мүрысөөнэй эрхим дүрбэнэй нэгэн Алексей Шагжиев Степан Шулуновые шүүгээшье һаа, очкогоороо түрүү һуурида гараһан гурбанай хойно орожо, дүрбэдэхи һуури эзэлхэ баатай болоо. Тиин шатаршад Умяров, Прутовой, Митупов гэгшэд тус тустаа 8,5 очкотой болобо. Эндэ мүрысөөнэй эхинһээ хэниинь һайнаар наадаһан байгааб, тэрэнь лэ Улаан-Үдэ хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ болобо ха юм. Дүн гаргахада, шатаршан Владимир Умяров бултанһаа һайн байдалтай болоһон дээрэһээ түрүүшынхеэ хотын чемпион гэһэн улаан торгон лентэ мүр дээгүүрээ зүүбэ гээшэ. Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөндэ түрүүшын дүрбэн һуури эзэлһэн шатаршад республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ. Энэ мүрысөөн апрелиин 3-һаа 15 болотор Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэ юм.

Л. ГАРМАЕВА.

Хурамхаанай районой Гааргын курортдо эдэ үдэрнүүдтэ, зунайхидал мэтэ, хүн зон олооропо сугларанхай. Тэдэнэр эндэ амархаһаа гадна, тусхай шэглэлтэй һуралсал гарана.

Энэ һуралсалые арадай депутадуудай Баргажанай болон Хурамхаанай районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд эмхидхэһэн юм.

АМАРНА, ҺУРАНА

Тингэжэ эндэ хоёр районой колхоз, совхозуудай механизаторнууд болон луговодууд мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ, дүй дүршэлөө халан абалсана. Хурамхаанай РАПО-гой мэргэжэлтэд тусхай программаар лекцинүүдые уншана, семинарнуудые үнгэргэнэ. Районой медицинын хүдэлмэрилэгшэд эндэ сугларагшадые эмшэлнэ, элдэб үбшэнһөө һэргылнэ. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд тэдэнэрые эрхим һайнаар хангахые оролдоно.

Н. ДАМБАЕВ.

Сэлэнгын ОРС-ын 3-дахи столоводо (даагшань Е. М. Каныгина) ороходоо, сэбэр, һайхан байдалыень эзэлүүдгүй обёорон ажаглаха байхат. Эндэ хүдэлдэг 13 хүнһөө бүридэһэн коллектив Сэлэнгын модоной баазын ажалшадые хангадаг юм. Гомдолой болон һанамжа дурадхалай дэбтэрыень һэхэжэ харахадаа, гансал баяр баясхалан хүргэһэн мүрнүү-

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

дые уншахат. Энэньшье зүйтэй. Юуб гэхэдэ, тус столовын тогоошод һайн шанартай эдеэ хоол бэлдэжэ, һара бүриингөө даабарине холо үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн хамтынгаа суглаан дээрэ тэдэнэр март һарын долоон хоногой салин хүлһые эб найрамдалай жасада дамжуулха гэжэ шиидээ.

— Бидэнэй 400 түхэриг амгалан байдалые аршалан хамгаалха хэрэгтэ багаханшье һаа, нэмэри болог лэ, — гэжэ тогоошод мэдүүлнэ.

Ю. ГУТОРОВ.

НОМОЙ ДОЛООН ХОНОГ

Һурагшадай хабарай амаралтын үдэрнүүдтэ мартын 26-һаа эхилжэ, Гүрэнэйород драмын театрай байшан соо Номой долоон хоног нээгдэбэ. Энэ хэмжээ ябуулга комсомолой болон пионерэй организацинуудта В. И. Ленинэй нэрын олгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Долоон хоногой үдэрнүүдтэ республикын уран зохёолшодтой, поэдүүдтэй уулзалганууд, П. П. Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй байшанда эрэлхэг зоригой хэшээлнүүд, литературна үдэшэнүүд үнгэргэгдөө.

Б. ДОРЖИЕВА.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

☐ «Локомотив» бүлгэмэй санын баазада холын болон дүтын зайнуудта урилдалгаар ехэ мүрысөөн болохоор хараалагдана. Урилдаанда хабаадагшад, наһа наһаараа хубаараад, мүрысэхэ болоно. Жэшээнь, эрэшүүл 60, эхэнэрнүүд 20 километрэй зайда урилдаха юм.

☐ «Трудовые резервы» бүлгэмэй техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Сибирь болон Алас Дурна зүгэй зоной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо зарлагдаһан энэ мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилнэ.

☐ Республикын ипподром дээрэ мүнөөдэр урилдалгаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. «Правда» газетын шангуудта хүртэхын түлөө болохо урилдаанда хабаадагшад хэдэн бүлэг боложо хубаараад, 12, 8, 5, 3, 2 километрэй зайнуудта урилдаха болоно.

☐ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ эрэшүүл болон эдиршүүлэй дунда авиамоделеэр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ байна. Мүн эндэ һурагшадай дунда футболоор Советскэ районой түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан мүнөөдэр үнгэргэгдэхэ юм.

☐ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюро столовонуудай хоёрдохи трестын хүдэлмэрилэгшэдые, Тулаевай нэрэмжэтэ хүүгэдэй клубай гэшүүдые Петровск-Забайкальск айлшалуулха юм. Тиихэдэ Шэнэ Онохойн, Улаан-Үдын 18-дахи, 22-дохи, 32-дохи һургуулинуудай һурагшад, багшанарай институдай студентнэр болон бусад Новоселенгинск ошохо болонхой. Манайда Эрхүүгэй уран һайханай артистнар, Петровск-Забайкальскын бүлэг һурагшад ерэнхэй. Эдэнэр этнографическа, республикын байгаалиин музейнүүдые хараха, театрнуудта орохо болоно.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо» — ТАСС-ай мэдээсэл. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. Колхоз болон совхозуудай бухы һаалишадта, мал адуулагшадта, тугалшад болон һү һаалиин фермэнүүдэй бухы хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн республикын аграрно-промышленна бухы һалбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ хандаһан Хандалга. Мүнөөдэр — Геологой үдэр. «Амжалтада хэн туһалнаб?» — Л. Неретинагай хөөрэлдөөн.

Хоёрдохи хуудаһанда. Нэгэ процентээр ехэ, хахад процентээр хямда. «Хүнэй хэлэхые бү хүлеэ» — Л. Кальминагай хөөрэлдөөн. Уялгануудай дүүргэлтые шалганабди. «Зохёохы ажалай алхамууд» — А. Климовэй репортаж. Сүүдэй һүүлээр. «Гэмтэ ябадал гаргагша олон үгэгүй» — А. Митниковэй статья. Газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр. «Хуушан байдалдаа» — А. Тарасовай корреспонденци. «Хүбшэ тайгаяа хамгаалан...» — В. Лошаковой корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. Илалтын 40 жэлэй ойдо. «Сэрэгшэһээ Маршал хүрэтэр» — Н. Климовскаягай статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Апрелиин нэгэнэй наада зугаанууд, шог» — материалнуудай суглуулбари. Телевидениин долоон хоногой программа. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 1-һээ 6 хүрэтэр

АПРЕЛИИН 1, ВОСКРЕСЕНИ, ГЕОЛОГОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Профессия — геолог» — баримтата фильм. 10.00 — «Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг». 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Здоровье» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.45 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.15 — «Хүдөөгэй час». 14.15 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.45—15.00 — Забһарлалга. 15.00 — Мультфильмнүүд. 15.20 — Спортивна гимнастикаар «Московские новости» газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн. 16.00 — «Мүнөөдэр — Геологой үдэр». 16.30 — «Н. А. Римский-Корсаков. «Майская ночь». Фильм-опера. 18.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Москва) — ЦСКА. (2, 3 шатанууд). 20.15 — «Уласхоорондын панорама». 21.00 — «В краю мещерском» — телевизионно баримтата фильм. 21.15 — «Кругом 16» гэжэ миниатюрын телевизионно театр. 22.00 «Время». 22.35 — «Газар дэлхэй ба залуушуул». 23.10— Геологуудай захилаар концерт. 00.10 — Шэнэ һонинууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!» 9.20 — «Пионерия» — киножурнал. 9,30 — «Арюун булагта хизаарай дуунууд — концерт. 10.00 — «Ород хэлэн». 10.30 — «Хүн — газар дээрэ эзэн». 11.30 — «Камерна хүгжэмэй концерт». 12.05 — «Девочка плюс дракон». «Находчивый лягушонок» — мультфильмүүд. 12.30 — «Взлет продолжается» — баримтата фильм. 13.25 — «Чечено-Ингушетиин телевидениин программа. 14.20 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 14.50 — «Энээдые тойрон». 16.25 зе. «Түүхэ «Голубка» — уран һайханай сери). 18.00 СССР-эй чем мо» (Москва) дэхи шата). кинтэй уулз римтата филь э совет дуу шангай лауре слав Рихтер. зүгэй һайндэр х-орондын му фон. 21.00 — согты, багашуу сатель» — му —«Кино харагш да». 22.00 — —«Уласхоорон дай лауреат наадана (баян). болоор СССР- «Спартак». — дохи тайм.

2. ПОНЕДЕЛЬНИК

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». —мэдээсэлэй программа. 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Голубая чашка» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм. 10.55— А. Эшпай. Дүрбэдэхи симфониие ЦТ ба ВР-эй Ехэ симфоническа оркестр гүйсэдхэхэ. 11.35 — «Ан амитадай ажамидарал» 12.35 — Шэнэ һонинууд. 15.15 — Шэнэ һонинууд. 15.35 — «Сельские горизонты»—баримтата фильм. 16.20— «Этот фантастический мир». 17.50 — Литература болон искусствын талаар 1984 оной Ленинскэ шанда хүртэхын түлөө. Наби Хазриин поэзи (Азербайджанай ССР).

Улаан-Үдэ. 18.25 — «Байгал». 18.35 — «Хүн бүхэндэ хэрэгтэй албан» гэһэн циклһээ. 19.25 — Экономическа шэнжэлэл.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ». 20.00—«Сказка про Комара Комаровича»— мультфильм. 20.10 — «Хүн ба хэрэгүүд. «Туршалгын эхиндэ». СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. К. Антонов дамжуулгада хабаадаха. 20.45— «Анна Каренина» уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00— «Время». — мэдээсэлэй программа. 22.30 — «Весенние разливы» — телевизионно баримтата фильм. 22.40 — «Буэнос-Айрэс: город и люди»— телевизионно баримтата фильмын премьерэ. 23.30 — РСФСР-эй габьяата артист Т. Тауэр наадана (арфа). 24.00— Футболой шэнжэлэл. 00.30— «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Егерь из Семиречья». Телевизионно баримтата фильм. 9.35, 10.35— Түүхэ 8-дахи класс. «Борьба передовых людей против самодержавия и крепостничества» (Н. Г. Чернышевский). 10.05 — «Ород хэлэн». 11.05— «Общая биология». 10 класс. «Природа мутации». 11.35, 12.45 — Хүгжэм. 4-дэхи класс. «Революциин дуунууд». 12.00— «Уроки хлеба» — эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 12.15 — «Эрдэм ба ажабайдал». 13.10— Зоологи. 7-дохи класс. «Мяхаша ангууд». 13.35 — «Карл Маркс ба мүнөө үе сагаг». 14 20 — «Дуунай багшада», 1-дэхи класс. 5-дахи дамжуулга. 15.20 — Евгений Шварц ба тэрэнэй онтохонууд. 16.20 — Шэнэ һонинууд. 16.25—17.55— Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 17.55 — Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

Москва. 18.25 — «Московские новости» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөн. 19 твоего ковра» но баримтата

Улаан-Үдэ. Сибирь» — ки — Соносхолну нууд. 20.05 — Ангар дүүхэй ментнүүд.

Москва. 21.00 нойрсогты, ба абгай хөөрэлд Уласхоорондын 22.00 — «Время лэй програм шая перемена ритэй телевиз ханай фильм 23.35 — «Ц студиин эрдэм фильмүүд. 00.15 тиин Гүрэнэй симфоническа церт. 01.00 СССР-эй чемпи (Москва) — «Д (01.50 час хүрэ

ВТОРНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время»— мэдээсэлэй программа. 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Фантазер», «Песня о весне». «Паровозик из Ромашкова»— мультфильмүүд. 10.30 — «Анна Каренина». Уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 11.45— СССР-эй МВД-гэй дотоодын сэрэгүүдэй эрхим һайн оркестр наадаха. 12.20 — «Человек и высота» — эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 12.40 — Шэнэ һонинууд. 15.15 — Шэнэ һонинууд. 15.35 — «80-аад оной коммунистнууд» — телевизионно баримтата фильмүүд. 16.35 — «Свитанок» гэжэ хатарай ансамблиин концерт. 16.55 — Буратиногой выставкэ. 17.25 — Фольклорно-этнографическа ансамблиин концерт. 18.00 — «Манай саад».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Экономическа туршалга». 19.00— «Байгал». 19.10 — «Алмазный след» — киноочерк. 19.20 — «Саяны». Хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 19.55 — Информационно мэдээсэл.

Улаан-Үдэ. 20.15— «Байкал».

Москва. 20.35 — «Анна Каренина» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00— «Время» — мэдээсэлэй программа. 22.50 — Совет-Индиин космическа ниидэлгэдэ телевизионно баримтата фильмын премьерэ. 23.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ». 24.00— «Этот чудесный мир». Фильм-концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9 00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Живая нить» — телевизионно баримтата фильм. 9.35, 10.40 —Түүхэ. 5 класс. «В Древнем Риме». 10.00 — «Олени под облаками» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.10 , 13.10 — Француз хэлэн. 1-дэхи жэлэй һуралсал. 11.05 — Эстетическэ хүмүүжүүлгэ. «Декоративно-прикладное искусство» ПТУ-гай һурагшадта. 11.35, 12.40— Географи. 6-дахи класс. Урда Европо». 12.05 — Шатарай һургуули. 13.20 — Түүхэ. 7-дохи класс. «Крестьянская война под предводительством Емельяна Пугачева». 14.10 — «Мариэтта Шагинян» — 1-дэхи фильм. 15.10 — «Экспедиция уходит в океан» — эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 15.40 — «М. А. Шолоховой геройнууд театрай сценэ дээрэ». 16.20— Шэнэ һонинууд. 16.25—17.40— Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 17.40 — Соносхолнууд. мэдээсэлнүүд. 17.50— «Экран» — телевизионно суглуулбари. 18.20 Бүхэсоюзна журнал.

Москва. 18.3 творчество». пианна хүгжэ 19.40 — «Рисуе лачов» — ба

Улаан-Үдэ. 19 һөө һэргылгэ

Москва. 20.15 майе олохо церт.

Улаан-Үдэ. 2 шэнжэлэл». Пр болон һурагш

Москва. 21.00 нойрсогты, ба абгай хөөрэнэ ба ВР-эй симф эстрадна хүгж концерт. 22.00 мэдээсэлэй про «Арадай хүгж «Большая пере бэн серитэй фильм (2-дохи

СРЕДА. 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время»— мэдээсэлэй программа. 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Буратиногой выставкэ. 10.25 — «Анна Каренина». Уран һайханай фильм (2-дохи сери). 11.30 — «Пригласительный билет» — баримтата фильм. 11.50 — Союзна республикануудай Пионернүүдэй ордонуудай үхибүүдэй коллективүүдэй концерт. 12.35 — Шэнэ һонинууд. 15.15 — Шэнэ һонинууд. 15.35 — «Табан жэл—хүн бүхэнэй хэрэг» — баримтата фильмүүд. 16.20 — Р. Вагнер. «Тристан и Изольда» опероһоо фрагментнүүд. 16.40 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.10 — «Асканийский меридиан»—баримтата фильм. 17.40 — «16 наһанһаа дээшэ...» 18.25 — «Аюшка» гэжэ ородой арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Байгал». 18.55 — «Арадай хиналтын экран». 19.25 — «Байкал».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ». 20 00 — Балетмейстер болон баледэй артистнуудай Бүхэсоюзна 5-дахи конкурсын түгэсхэлэй концерт. 22.00 — «Время».—мэдээсэлэй программа. 22.35 — «Уран зохёолшо ба ажабайдал». 22.30 — «Леокадия Масленникова дуулана». 23.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ». 24.00 — Долоон хоногой спорт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «4 страницы из истории города» — телевизионно баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 7-дохи класс. «Природные комплексы Дальнего Востока». 10.05, 13.10 — Немец хэлэн. 1-дэхи жэлэй һуралсал. 11.05— «Физика и научно-техническая революция» ПТУ-гай һурагшадта. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 9к л. «Ленинский план ГОЭЛРО» 12.05 — «Гэр бүлэ ба һургуули» — тележурнал. 13.40— «Мариэтта Шагинян» — 2-дохи фильм. 14.30 — К. Дебрюссиин творчество. 15.15 — «Космическа зуун жэл. Түүхын хуудаһанууд» «Интеркосмос». 4-дэхи фильм. 16.15 — Шэнэ һонинууд. 16.20 — 18.45 — Забһарлалга.

Москва. 18.45 — «Венгриин газар дээрэ» левидениин про «Твоих оград уз баримтата фил

Улаан-Үдэ. 19 холнууд, мэдээ «Таанадта агит политинформат «Дүлэн». «Ходо 20.45 — «Его родное»—кино

Москва. 21.0 нойрсогты, баг чок Ананси» — 21.15 — «Транс дущего» — гын фильм. 2 дэлхэй ба залуу «Время» — мэ грамма. 22.35 — ремена» — фильм (3-дахи «Москвадахи

ЧЕТВЕРГ, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». —мэдээсэлэй программа. 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — СССР-эй АН-ай академик Д. С. Лихачевтой һурагшадай уулзалга. 10.40 — «Праздник печеной картошки»—уран һайханай фильм. 12.05—С. Прокофьев. «Александр Невский» кантата. 12.50 — Шэнэ һонинууд. 15.15 — Шэнэ һонинууд. 15.30—«Кто проснется петухом» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильмын премьерэ. 15.50—«Скрипач» — фильм-концертын премьерэ. 16.20— «Алтан шайбын» клубай шанда хүртэхын түлөө. 17.05— Шатарай һургуули. «Сагаан тэргэ». 17.35 — «Олон миллионуудай ленинскэ университет». «Хоёр дэлхэй — хоёр политика». 18.05—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА— «Химик» (2—3-дахи шатанууд). Забһартань 18.40 — «Хэрбээ элүүр энхэ ябаха гэбэл!». Н. М. Амосовтой уулзалга. 1-дэхи дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 19.30—«Байгал».

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал». 20.10 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Москва. 20.25 — «Обыкновенный человек» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время» —мэдээсэлэй программа. 22.35 —Оперно сценын эрхимүүд. 23.30—Загаһа барилгаар уласхоорондын мүрысөөн. 24.00 —«Танай гэртэ сэсэгүүд». 00.15 —«Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Сады Сибири» — баримтата фильм. 9.35, 10.35—А. Фадеев. «Молодая гвардия». 7-дохи класс. 10.05, 13.40 — Испан хэлэн. 11.05 — «Манай саад». 11.35, 12.40 — В. И. Ленин Л. Н. Толстой тухай. 9-дэхи класс. 12.05—«ПТУ-да юундэ; ямараар һургадаг бэ?». 13.10 — Түүхэ, 5-дахи класс. «Культура и наука в Древнем Риме». 14.10— М. Стельмах. Зохёолнуудай хуудаһануудаар. 14.55 — «Быстрее собственной тени». Доогуураа бэшэгтэй уран һайханай фильм. 16.25—Шэнэ һонинууд. 16.30—18.40—Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.40 — Түрүү дүй дүршэл тухай кино-мэдээсэл. 19.00—«Манайда айлшаар».

Москва. 19.30 — «Рабочий город Тампере 19.45—Соносхол сэлнүүд.

Москва. 20.00 цы русского концертын пре

Улаан-Үдэ. 2 тэ уулзалгануу пагандист — — киноочерк.

Москва. 21.00 нойрсогты, баг чек Ананси» — 21.15 — «Нүх рай». 22.00— сэлэй програм «Большая пере һайханай филь ри). 23.40 — дуудай творч 00.10—«Барилга тура». Киножур Хоккейгээр СС нат. «Торпедо» (2—3-дахи шата

ПЯТНИЦА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время» — мэдээсэлэй программа. 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Алтан шайбын» клубай шанда хүртэхын түлөө. 10.40— «Обыкновенный человек» — уран һайханай фильм. 12.15— Гүрэнэй ород арадай Осиповой нэрэмжэтэ академическэ оркестрэй концерт. 12.50 — Шэнэ һонинууд. 15.15— Шэнэ һонинууд. 15.35 — Баримтата фильмүүдэй программа. 16.15 — «Верховина» дуулана, хатарна. 17.05—«Московско комсомолой хэрэгүүд». 17.55 — «Ород хэлэн». 18.20—«Зураг бүхэндэ наран».

Улаан-Үдэ. 18.35 — «Байгал». 18.45—Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан концерт (буряадаар). 19.15 — «Байкал». 19.35—«Здесь солнце Родины встает» — киноочерк.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ». 20.00—«Эрдэм ба ажабайдал». 20.30— «Дэлхэйн киногой мастернууд». Кинорежиссер Стенли Крамер (США). 22.00—«Время». Мэдээсэлэй программа. 22.30—Э. Григ. Концерт. 23.35 — «Путешествие по Москве», «Улица Кирова» — телевизионно баримтата фильмүүдэй премьерэ. 23.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«На краю Ойкумены» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35— В. П. Катаев. «Сын полка». 4-дэхи класс, 10.05, 10.35 — Англи хэлэн. 1-дэхи жэлэй һуралсал. 11.05—Уран зохёолшод В. И. Ленин тухай. 11.35 —12.35—Түүхэ. 7-дохи класс. «Культура и просвещение в 1-ой половине XVIII века. 12.05—«Взлет разрешается»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.05 — Географи. 8-дахи класс. «Балтика шадархи экономическа район». 14.05 — Совет уран зурагай искусство. А. А. Пластов. 14.35— А. П. Чехов. «Иванов». 15.20 —«Он жэлнүүд ба хүнүүд», 15.50 — М. Джалилиин поэзи. 16.35 — Шэнэ һонинууд. 16.40 — 18.35—Забһарлалга.

Москва. 18.35 — Онтохондо айлшаар. «Чипполино». Мультфильм. 19.30 — «На страже северного неба» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 1 тай-ка» — үхи лагдаһан дамж «Академик Бел очерк. 20.25 — бүхэдэлхэйн

Москва. 21.00 нойрсогты, баг кота Леопольда 21.15—«Хүн ба «Московские з нэрнүүдэй хоор —«Время» — мэ грамма.22.30 — нов. «Машен спектакль. 00 СССР-эй чемпи «Динамо» (М тайм. (00.50 час

Ред Р. Б

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-64-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-61, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81., корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина Н-02393. Заказ № 76. Индекс 0